

Ainoa Yhdysvaltain Sosialisti-
puolueen aatteita ajava suomen-
kielinen päivälehti Amerikassa

RAIVA AJA

(THE PIONEER)

THE LEADING FINNISH DAILY IN THE UNITED STATES—ESTABLISHED 1905

Air.aa työväenliikkeen yleisetuja
ja edistystä seuraava suomen-
kielinen päivälehti Amerikassa

Tiistaina, Elokuun 1 p. - Tuesday, August 1

29:säs vuosikerta - Vol. XXIX - No 177 - 1933

TILAUSHINNAT YHDYSVALTOIHIN
JA CANADAA:
Vuosikerta \$5.50 Kolme kuukautta \$1.75
Puoli vuotta \$3.00 Kuukausi 75c
SUOMEN: 1 vk. \$10.00, 6 kk. \$5.50

Ilmoitukset, lehti- ja kirjallisuuskirjeet sekä kaikki liike-
asioita ja konttorit kirjeet ovat lähetettävät
osoitteella: Raivaaja,
Konttori puhelin 332
Toimituksen 331.
J. Suominen, Mgr.

Entered as second-class matter May 1, 1911 at the
Post Office at Fitchburg, Mass., under the Act of March
2, 1897.
Published daily, except Sunday, by the Raivaaja Pub-
lishing Company, 48 Wallace Ave., Fitchburg, Mass.

ILMOTUSHINNAT:—Sunnuntai-ilmoitukset 60 senttiä
päivästä. Seisovista ilmoituksista annetaan tar-
kempiä tietoja kysytessä. Palkkakuntien uutiset/otuk-
set 3 senttiä sana. Perushinta 25 senttiä.

SUBSCRIPTION RATES IN UNITED STATES
AND CANADA:
For 1 year \$5.50 For 6 months \$3.00
For 3 months \$1.75 For 1 month 75c
TO FINLAND: 1 year \$10.00, 6 m. \$5.50

ERIKOISDEPUTIT OVAT AMMUSKEL- LEET LAKKOLAISIA

Haavoittaneet useita hengenvaarallisesti.

Kansalliskaartilaiset ja valtion poliisit kiirehtä-
neet järjestystä palauttamaan.

Ranska anasta- nut saaria kaukai- sessa idässä

Ajaa kiinalaiset pois seitsemältä
äskettäin valtaamaltaan saa-
relta.

Kanton, Kiina, heinäk. 31 p. —
Hainanista tänään tiedotettiin,
että kiinalaiset kalastajat on
määrätty poistumaan seitsemältä
saarelta, jotka Ranska asetta-
tiin valloitti Filippiinien ja rans-
kalaisen Indo-Kiinan välillä.
Kiinalaiset asukkaat aiotaan
siirtää Kiinan meressä oleville
Paracel-saarille.
Nankingin hallitus on määrän-
nyt ukoviraston komissionerin
Kantonissa tutkimaan asiaa, ja
virallinen tutkijakunta lähtee
saarille tykkiveneellä. Sillävä-
lin Nanking ei ryhdy mihinkään
muuhun toimenpiteisiin.
Nuo saaret, jotka Ranska hii-
littain otti haltuunsa, ovat olleet
japanilaisten "tähtäimessä" myös
kin linnunlanta- ja fafaaniker-
rostumiensa takia. Japanin ker-
rotaan aikoneen lähettää Rans-
kalle protestin.

Rautateiden tulot lisääntyneet

New York, elok. 1 p. — Tähän
mennessä saapuneiden tiedonan-
tojen perusteella ensi luokan
rautateiden Yhdysvalloista pu-
taat tulot kesäkuussa tekevät
noin \$60,500,000; viime vuonna
vastaava tulo oli \$12,652,515. E-
dellämäinnit arvio perustuu
72:n rautatieyhtiön tiedonan-
toihin.

Kenkätehtaili- jat erimielisiä

Washington, heinäk. 31 p. —
Saapas- ja kenkätehtailijain
tuotantosaännön hyväksyminen
oli vielä tänä-iltana umpikuja.
Kaksi tuotantosaännöluonnosta
esitettiin, mutta elvytystoimin-
nan johtajan apulainen C. C. Wil-
liams kieltäytyi hyväksymästä
niitä kumppalstakaan, selittäen,
että keskenään kiistelevien ryh-
mien on päästävä yksimielisyy-
teen ja esitettävä yksi ainoa
luonnos.

Kansallinen saapas- ja kenkä-
tehtailijain yhdistys esitti luon-
oksen jonka mukaan työviikko
olisi ollut 40-tuntinen ja palkka
\$12-\$13 viikossa naisille, sekä
\$14-\$15 viikossa miehille, riip-
puen sen yhdyksunnaan väkivu-
ta jossa asydonomainen tehdas si-
jaitsee.

Tätä esitystä eivät etelän ja
länmen kenkätehtailijat hyväksy-
neet, vaan perustivat oman yh-
distyksensä joka laati uuden esi-
tyksen ja lähetti edustajansa sen
kanssa Washingtoniin. Tästä esi-
tyksestä alin viikkopalkka mie-
hille on \$12 viikossa.

Balbo yhä odottaa suo- tuksaa säätä

Shoal Harbor, Newfoundland,
elok. 1 p. — Heitettyään pois
kaikki välineet, jotka eivät ole
aiovan välttämättömiä, m. m. työ-
kaluakin, voidakseen ottaa mah-
dollisimman paljon polttoainetta,
italialainen 24 lentokoneen retki-
kunta tänään yhä odotti suotuisaa
säätä päästäkseen lähemmäs
matkalle Valentian Irlantiin.
Ilma oli yhä epäedullinen, jo-
ten lähti lykkäytyneen ainakin
huomiseen. Balbo on poistanut
yhden miehen useista lentoko-
neista keventääkseen niitä.

(Sähkösanoma)

Uniontown, Pa., elok. 1 p. —
Erikoidesdeputit jotka yrittivät
tunkentua lakkovartioliinan läpi
ampuivat viisi kaivosmiestä tä-
nään H. C. Rieck koksioyhtiön
kaivoksella Star Junctionissa,
avaten tulen lakkovaihteja vas-
taan.

Useat haavoittuneista miehistä
ilmoitettiin olevan vakavassa ti-
lassa Brownsvillen sairaalassa,
johon he kaikki vietiin.

Tämän ampumisen kautta ko-
hosi tänäpäivänä haavoittuneiden
luku kahdeksaan, lakkovaihtien
yrittäessä pitää järjestymättö-
mät kaivokset toimittomana,
siksi kunnes kansallinen järjes-
tö on tunnustettu.

Kaksi miestä haavoitettiin var-
hemmin päivällä erikoisdeputtien
ja lakkolaisten yhteenotossa
Frick yhtiön Colonial no. 3 kai-
voksella ja yksi lakkolainen haav-
oitettiin saman yhtiön Edenboro
kaivoksella.

Kansalliskaartilaisia, jotka lau-
autina kuvernöörin määräyksel-
lä Fayette kauntiin lähetettiin,
seka valtion poliiseja, joita lak-
koalueelle on kutsuttu, joudu-
ttiin Star Junctioniin ja saivat
he järjestyksen palautetuksi.

Silkkitööläisten lakko peruutettu

(Sähkösanoma)

Easton, Pa., elok. 1 p. — Ko-
ko maata käsittävistä silkkitöölä-
isten lakosta, mikä olisi kos-
kennut 70,000 Amerikan Federa-
tion of Silk Workers järjestön
jäsentä, on luovuttu määrättö-
mäksi ajaksi. Täten ilmoitti mai-
nitiun järjestön presidentti, Rus-
sell W. Wood, tänään.

Wood selitti lakkoaikeesta
luovuttuun työsihteerin Perkinsin
kehottuksesta ja asi: "Me
emme halua tehdä mitään mikä
Nira ohjelmaa vaikeuttaa."

Kuularuiskuja taas käy- tetty gangsterisodassa

(Sähkösanoma)

Chicago, elok. 1 p. — Kuula-
ruiskut taas sylikivät tulta Al
Capōnen vanhassa varuspaikassa
Cicerossa tänään, tappaen Tony
Marinon eli Dominic Russon, jo-
ka on johtanut caponelaista län-
sipuolista alueella.

O'Connellin kaappausta tutkitaan

(Sähkösanoma)

Albany, N. Y., elok. 1 p. —
Liittovaltion ja valtion virano-
maiset, jotka ovat tutkineet luu-
nant John J. O'Connellin kaap-
pausta, odottivat "hämästyttä-
viä vaiheita" 24 tunnin kuluessa.
Heidän luullaan aikovan tutkia
m. m. Manny Stewella, joka toi-
mi välittäjänä, luovuttua kaap-
pauille \$40,000 luuntia.

Tuhoisa salaman isku

Praha, Tšhekkoslovakia, elok.
1 p. — Kaksitoista ihmistä il-
moitetaan menettäneen henken-
sä silmänräpäyksessä ja viisi-
toista loukkaantuneen hengen-
vaarallisesti sunnuntai-iltana,
kun salama iski kirkkoon Zub-
rohavan kylässä, Slovakiassa.

Kyläkunnan asukkaat olivat
juuri lähtemänsä kirkosta kun
ukkosmyrsky pakoitti heidät
palaamaan sinne etsimään
suoja. Salama iski rakennuk-
seen kolme eri kertaa.

20 henkeä hukkunut hu- vipurren kaatuessa Espanjassa

San Sebastián, Espanja, hei-
näk. 31 p. — Huvipuri, jossa oli
20 henkeä, kaatui Zarausin luona
eilen illalla. Kaikki hukkuivat.
Kalastajat, jotka etsivät ve-
teen joutuneita koko yön ja aam-
muun toivat maihin viiden mie-
hen ja kahden naisen ruumiit tä-
nään.

TUHANSIA HUKKUNUT KIL- NAN TULVIIN

King- ja Wei-joet nous-
seet tavattoman kor-
kealle hävittäen sato-
ja taloja ja paljon kyl-
vöjä.

Peiping, Kiina, heinäk. 1 p. —
Sianfusta tiedotetaan, että har-
vinaisen korkeat tulvat ovat hu-
kuttaneet tuhansia ihmisiä
Shensin maakunnan Kwangt-
shungin alueella.

King- ja Wei-joet ovat nous-
seet ennennäkemättömän kor-
kealle, rikkoen satoja taloja ja
hävittäen satoja. Neljätoista
ruumista sanotaan lasketun uis-
kentelamassa joessa Sanjuenin
kohdalla.

Säännöstely vähittäiskau- passa alkanut

(Sähkösanoma)

Washington, elok. 1 p. —
Seitsemän suurimmista vähit-
täiskaupparyhmistä tässä maas-
sa teki eilen illalla sopimuksen
elvytyshallinnon johtajan, ken-
raali Hugh S. Johnsonin kanssa,
lyhemmän työajan ja korkeam-
man palkan. Käytäntöönottami-
sesta heti.

Seurauksena tästä sopimuk-
sesta on, että enemmistö vähit-
täiskauppiasta Yhdysvalloissa,
joiden palveluksessa on 5,000-
000 henkeä, saavat oikeuden as-
ettaa näkyville sinisen kotkan
merkin jo tänään.

Edellämäinnitun sopimuksen
mukaan, mikä on väliaikainen
siksi kunnes varsinainen sääntö
ennätetään hyväksyä, ruokatai-
varakaupat ja rohdoskaupat o-
vat oikeutetut pitämään apula-
isena työssä enintään 48 tuntia
viikossa ja tulevat pitämään
kauppansa auki vähintään 52
tuntia viikossa. Palkat tulevat
olemaan vähintään \$14 viikossa
kaupungeissa joiden asukasluku
on alle 250,000 ja \$14.50 viikossa
kaupungeissa joiden asukasluku
on 250,000-ista 500,000-een, sekä
\$15 viikossa kaupungeissa joi-
den asukasluku ylittää 500,000.

Palkat muissa kauppoissa, ni-
hin luettuna rautatavarakaupat,
pukutavarakaupat, huonekalu-
kaupat, kenkäkaupat ja postila-
hetyliikkeet, tulevat olemaan
vähintään \$13 viikossa, kaupun-
geissa joiden asukasluku on alle
100,000, ja \$13.50 viikossa, kau-
pungeissa joiden asukasluku on
100,000-ien ja 500,000 välillä, se-
kä \$14 viikossa, kaupungeissa
joiden asukasluku ylittää 500-
000. Työaika näissä kauppoissa
on 40 tuntia viikossa.

Kummassakin ryhmässä pal-
kat ovat dollaria viikossa huo-
keammat Mason Dixon linjan e-
teläpuolella.

Itsemurha tuhoisin seu- rauksin

Praha, Tšhekkoslovakia, elok.
1 p. — Seitsemän ihmistä meneti
henkensä ja 80 loukkaantui eilen
Hotel Europassa, Brnossa,
kun eräs vieras teki itsemurhan,
räjähtämällä pommin.

Räjähdyt oli niin voimakas, et-
tä se rysäytti hotellin etuseinän
katuun ensimmäisestä neljännestä
kerrokseen, ja rikkoi muun osan
rakennuksesta kellarista kattoon
saakka. Rakennuksesta hulmahti
liekkejä 180 jalan päähän. Lä-
hellä olevat rakennukset vikaan-
tuivat niin pahasti, että ne ovat
vaarassa rikkoutua ja poliisit
määräsivät niiden asukkaat muut-
tamaan pois.

LINDBERGIN RETKEILY

Kööpenhamina, Tanska, elok.
1 p. — Eversit Charles A. Lind-
bergh palasi turvallisesti Hol-
stenborgiin Grönlantiin eilen
tehtyään lentoretken Ritenben-
kiin. Tanskalainen retkeilijä
Lauge Koch on antanut Lind-
berghille luvan käyttää 1,400 litra-
a (370 gallonia) gasoliinia,
jota hän on varannut Scoresbyn
lahteen Itä-Grönlantiin, kun
Lindbergh lentää sisämaan jää-
tikön poikki länsirannikolta.

Kuumuus vaati- nut ihmisuhreja

New York, elok. 1 p. — Eilis-
päivänä menetti yhteensä lähes
neljäkymmentä ihmistä henke-
nsä kuumuuden johdosta Yhdys-
valloissa.

Täällä New Yorkissa kuumuus
vaati kymmeniä ihmisuhreja.

Syyttäjän todis- tajain esittämi- nen päättynyt Costellon jutussa

(Sähkösanoma)

Oikeustalo, Salem, Mass., e-
lok. 1 p. — Yleinen syyttäjä
päätti todistusten esittämisen
akkia tänään, sen jälkeen kuin
odottamaton todistaja oli todis-
tanut, että Mrs. Costello osti
tusinan kapselta rohdoskau-
pasta neljä kuukautta ennen-
kuin hänen miehensä kuoli sy-
anidiimyrkytykseen.

Tämän todistuksen esitti
George M. Russell, farmaseutin
apulainen Peabodyn rohdoskau-
pasta, ja valtion 47:äs todistaja,
dramatisesti juuri vähän en-
nenkuin yleinen syyttäjä todis-
tajain esittämisen päätti kello
11:11 aamupäivällä, oikeuden-
käynnissä jonka avulla valtio y-
rittää lähettää sähkötuoliin palo-
kapteeni William J. Costellon les-
ken, oletetusta miehenä mur-
haamisesta.

Aikaisemmin on Harvardin y-
liopiston patologi, tri J. Ste-
wart Rooney todistanut, että
Costellon vatsasta löytyi gelatiini-
nimaista ainetta, samanlaista
kuin kapsleissa käytetään.

Ennenkuin Russell todistajan
paikalle kutsuttiin muudan va-
kutusasiameis todisti, että kap-
teeni Costello, kolme päivää en-
nen kuolemaansa, ilmoitti halu-
avansa katkaista \$3,000 henki-
vakuutuksen ja lainata \$75 tois-
ta, \$2,000 vakuutusta, vastaan.

Ennenkuin Russell todistajan
paikalle kutsuttiin ei piirisyttä-
jää Hugh A. Cregg, niiden 13
päivän ajalla kun juttua on kä-
sitelty, ollut antanut minkään-
laista viittia siitä miten valtio
aikoo osoittaa, että Mrs. Costel-
lo kuollettavan syanokaaliumian-
oksen antoi.

Vaatii kanteen kumoamista

Niin pian kuin valtio todista-
jaisa esittämisen oli päättänyt
alkoi puolustuskannan Raftin
välttelyn esityksensä puolesta,
että lautakunta ohjattaisiin an-
tamaan syyttömyyspäättökseen.
Lautakunta oli oikeusallista
poistettu tämän välttelyn ajak-
si.

Rafter hyökkäsi lääketieteelli-
sen tutkijan S. Chase Tuckerin
todistukseen, selittäen, että Cos-
tellon ruumis oli "joka suhtees-
sa luonnollisen näköinen" kun
se löydettiin makamassa seläl-
län Costellon kodin yläkerran
porraskäytävällä.

"Luonnollisesti se ei ole va-
kuuttavaa todistusta, hän sanoi,
mutta lääketieteellinen tarkasta-
ja usko hänen kuolleen sydä-
menkouristukseen" ja määräsi
hautaustoimittajan palsamoi-
maan ruumiin.

Urschel on vapautettu

(Sähkösanoma)

Oklahoma City, Okla., elok. 1
p. — Charles F. Urschel, varak-
kain ihmisryöstäjäin uhri Ameri-
kassa, paljasti tänään, että hän
oli silmät peitettyä ja kädet si-
dottuna yhdeksän vuorokautta
kaappajiensa käsissä, jotka hän-
nen henkeään uhkasivat. Urschel
on vapautettiin eilen illalla, sen
jälkeen kuin, mikä kerrotaan,
suuret lunnat oli suoritettu.

Epäilyksen alaisena tästä ihmis-
ryöstöstä on Robert Brady, joka
Kansain valtion vankilasta
Lansingistä hautauksituspäivä-
nä karkasi Wilbur Underhillin,
seka yhdeksän muun vangin ke-
ra. Kaikkia Underhillin kängin
jäseniä etsitään kuulustelua var-
ten.

KULUTTAJAIN VEROTTAMISTA JOUDETETAAN

Puuvillaveron astuu voi-
maan tänään.

Washington, heinäk. 31 p. —
Jokaisesta tuotteesta jossa puu-
villaa on joutuvat kuluttajat tästä
päivästä lähtien maksamaan
veroa, sillä puuvillaveron, 4.2 senttiä
punnalta, astuu voimaan yölä,
elokuun ensi päivää vastaan.

Ne varat jotka tästä kulutus-
verosta saadaan, arviolta \$120-
000,000 vuodessa, käytetään kor-
vauksen maksamiseen etelän far-
mareille siitä, että he kyntävät
nurin neljänneksen osan siitä puu-
villasta minkä he viime keväänä
istuttivat.

Vero kannetaan kaikista siitä
puuvillatavarasta mikä elokuun
ensi päivän jälkeen myydään.
Vapaat tästä verosta ovat aino-
astaan ne erät mikä vähittäis-
kauppiainden hyllyillä olivat kun
vero voimaan astui.

Sotalaki julis- tettu voimaan New Orleansissa

(Sähkösanoma)

New Orleans, La., elok. 1 p. —
Piirisyttäjän ja suurlautakun-
nan välisen taistelu viime vuo-
den marraskuun vaalien tutkimis-
esta, syytösten johdosta joissa
väitetään väärennyksiä harjoite-
tun näissä vaaleissa, kehittyi ei-
len siihen pisteeseen, että kuver-
nööri O. K. Allen julisti New
Orleansin sotatilaksi. Kansallis-
kaartin komentajalle annettiin
määräys, että hänen on varustet-
tava tarpeellista suojelua, jotta
suurlautakunta voi tehtävänsä
suorittaa ilman väkivaltaa ja vas-
tahankausta.

Suurlautakunta esitti pari päi-
vää aikaisemmin lausunnon, jos-
sa se ei mitään syytepäätöksiä
tehnyt. Tuomari Alexander C.
O'Donnell kieltäytyi kuitenkin
hyväksymästä sellaista lausun-
ta, saatuaan yhdeltä lautakun-
nan jäseneltä kuulla, että laut-
akunta ei ollut vaalilurnia tarkas-
tanut. Samalla tuomari määräsi
piirisyttäjän valvomaan tutki-
mista. Aikaisemmin oli proku-
raattori Gaston L. Portiere pi-
dättänyt piirisyttäjän virastaan
ja sheriffin apulaiset ottivat va-
luunnaat huostaansa ja varostoi-
vat ne vartion alaisena huonee-
seen, johon suurlautakunta ei
päästetty.

Vaaliliput, joista tässä tapa-
uksessa on kysymys, koskivat
äänestystä perustuslain muutok-
sesta, jota Huey P. Longin ryh-
mä kannatti. Ennenkuin syytök-
siä vaaliväärennyksistä oli esi-
tetty nämä muutokset julistet-
tiin hyväksytyiksi ja niiden no-
jalla on otettu valtion bondilain-
a.

Syytökset vaaliväärennyksistä
esitettiin sen perusteella, että u-
seasta vaalipiiristä tulokset oliv-
at kaikki samanlaisia.

Vakuutusta ihmisryös- töä vastaan tarjotaan

(Sähkösanoma)

Oklahoma City, Okla., elok. 1 p. —
Varakkaille oklahomalaisille
tarjottiin eilen vakuutusta kaap-
pausta vastaan. Tarjous tehtiin
kirjeissä ja korkein vakuutus-
summa oli \$50,000. Vakuutus-
maksut olivat korkeat, yksi pro-
senti vakuutussummasta.

Harvinainen luonnonil- miö Romaniassa

(Sähkösanoma)

Bukarest, heinäk. 19 p. — Cop-
san läheisyydessä Etelä-Sieben-
bergissä räjähdyskän jälkeen
mahtava metallikaasuliikki syök-
sytyn ilmaan erästä sammun-
neesta tulivuoresta. Kaikki yri-
tykset tämän 300 m:n korkuisen
liekin sammuttamiseksi ovat tois-
taiseksi olleet turhia. Kymmenen
kilometrin laajuudelta on koko
seutu valaistuna ympäri vuoro-
kauten. Suunnattomia ihmis-
joukkoja on tulvinut katsele-
maan luonnonihmettä.

TERÄSTEOLLISUUDEN TUOTANTOSAÄNNÖN KUULUSTELUSSA

Työsihteerit Perkins ja Amerikan työväenliiton
presidentti Green arvostelivat sääntöluon-
nosta.

Washington, elok. 1 p. —
Dramaattisen vaikutuksen teki
eilen, terästeollisuuden tuotan-
tosaännötoesityksen kuulustelus-
sa, se kun Iron and Steel Insti-
tution presidentti Robert P. La-
mont ilmoitti, että sääntöesityk-
sen toinen kohta (yhtiön unoita
suosiva kohta) peruutetaan. Il-
moitus vastaanotettiin känten-
taputuksin.

Kun sääntöesitys on mainitun
instituutin esittämä, tämä kohta
poistettiin heti luonnoksesta ja
kuuluu tämä osa tuotantosaän-
nosta nyt seuraavasti:

"Työläisille on oikeus järjestä-
ä ja kollektiivisesti tehdä sopimuk-
sia, valitsemiansa edustajien
kautta, ja ovat he vapaat työn-
tehtävien, tai heidän edustajien-
sa, seekaantumisesta, jarrutta-
misesta, tai pakotuksesta näitä
edustajia valitessaan, sekä jär-
jestämisessä ynnä muissa
kollektiivista neuvottelua tai
muuta yhteisapua tai suojelua
tarkoittavassa toiminnassaan.

"Keltään työläiseltä, tai työtä
etsivältä, ei työnsaannin ehtona
saa vaatia liittymistä yhtiön u-
nioon, tai kieltäytymistä liitty-
mästä, järjestämisestä tai avus-
tamaa työväenjärjestöä minkä
hän itse on valinnut.

"Työmaat ovat avoimia kyke-
neville työläisille ilman eroitus-
ta ja huomioimattomatta heidän
jäsenyyttänsä tai ei-jäsenyyttänsä
työväenjärjestössä. Teollisuus-
käsitä, että tämän periaatteen
ehdon noudattaminen on työläis-
ten etuksi.

Arvosteli palkkaesitystä
Työsihteerit Perkins, onnitte-
luvan terästeollisuutta askeleen
otomisesta jonka hän piti as-
keleena eteenpäin, ryhtyi pitem-
mäksi puheenvuorosaan arvos-
telemaan muita esityksen koh-
tia.

Esitykseen sisällytetty 40-tun-
tinen työviikko ei joutilaana o-
leville terästyöläisille töitä va-
rusta. Ja palkat, vaihdellen
30:stä sentistä tunti etelässä
40:een senttiin tunti pohjoises-
sa, eivät riitä ostokyvyn kohoi-
tamiseen toivottavassa määräs-
sa.

12-tuntinen työpäivä on liian pitkä

Sen lisäksi sitä tapaa mitä
työajan järjestelyssä on nouda-
tettua on vastustettava. Kaksi-
toistatuntinen työpäivä pitäisi
poistaa kokonaan ja terästyöläi-
sille taata yksi vapaapäivä vii-
kossa.

Lapsityötä koskeva kohta on
myöskin liian epämielinen.
Siinä sanotaan, että työntee-
tää ei "tietensä" saa ottaa töihin
alle 16-vuotiaita. Mutta ne lau-
takunnat jotka lapsityöläin voi-
maansaattamista joutuvat val-
vomaan tietävät kokemuksesta
miten suuren vastuksen tuo saa-
na tuottaa. Hän vaati työntee-
tää saatettavaksi vastuunala-
iseksi lapsityötä koskevan sään-
nön täyttämistä, ilman min-
käänlaisia poikkeuksia. Työ-
palkkaa koskevan kohdan uudel-
leen harkintaa hän myöskin su-
sitteli, sellaisella perustalla, että
palkat mahdollisimman nopeaan
aiheuttaisivat vuoden 1929 osto-
kyvyn palauttamisen. Se mer-
kitseisi kuitenkin sitä, että palk-
ka olisi korotettava yläpuolelle
sen 40 senttiä tunti tai \$16, 40-
tuntiselta työviikolta, mikä esi-
tyksessä on määrätty alimmaksi
palkaksi korkeampipalkkaisissa
piireissä.

Green vaati korkeampaa alinta palkkaa

Amerikan Työväenliiton pre-
sidentti William Green vaati työ-
viikon lyhentämistä 30:een tun-
tiin ja alimman palkan määrää-
mistä 60 senttiin tunnilta eli \$18
täydeltä 30-tuntiselta viikolta,
seka alle 18-vuotiaitten työssä
pitämisen kieltämistä. Edelleen
hän esitti neuvontakomitean pe-
rustamista terästeollisuudessa
johon presidentti Roosevelt va-

Tuotantosaäntö käytän- nössä hattuteolli- suudessa

(Sähkösanoma)

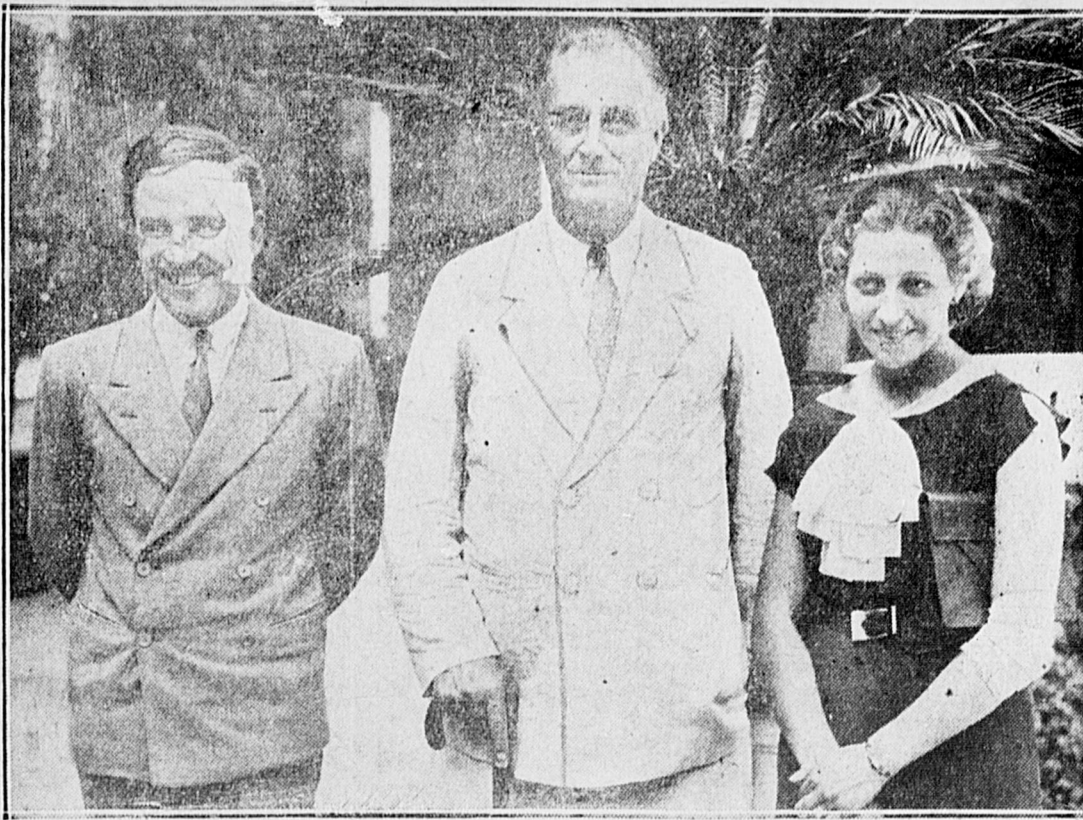
Danbury, Conn., elok. 1 p. —
Hattuteollisuus, jossa Danbury-
sa työskentelee noin 10,000 hen-
keä, alkoi tänään toimia väliai-
kaisen tuotantosaännön mukai-
sesti.

ILMATIETOJA

Osittain pilvistä ja paikallisia
ukkosateita tänä-iltana, seka
kaakkeissa keskiviikko-aam-
una. Keskiviikkona on vähän
viileämpää.

Sehteen aljotut kirjotukset ja toimitukselle kuuluvat kirjeet ovat lähetettävää osoitteella: Raivaajan toimitus, Box 600, Fitchburg, Mass. Telef. 331

Mitä sanovat Maynardin Tar

MOLLISONIA PRESIDENTIN VIERAINA. Kapteeni James A. Mollison ja Mrs. Mollison, vielä kantaen merkkejä lentokoneesta ryyhäntämisestä, sen jälkeen kun he Atlantin yli olivat lentäneet, kuvattuna vieraillessaan presidentin luona Krum Eibow'sa, Hyde Parkissa, viime sunnuntaina.

mon ja Gardnerin Innon uimari?

Tulkaa tekin ja tuokaa tanssijoita mukana mahdollisimman paljon.

Puhutaat tulot näistä tansseista annetaan sitä varten, että uimarit saavat vuokrata bussin Lomala-matkaansa varten. Tuohon bussiin pääsevät ensimmäisinä ne massalaiset uimarit, jotka ottavat osaa Lomalassa pidettävään mestaruuskilpailuihin ja sen jälkeen muita asiansharrastajia sitä mukaa kuin tilaa on. Mutta tästä myöhemmin. Nyt vaan olisi jokaisen seurain mainostettava näitä tansseja, että niistä saataisiin mahdollisimman hyvät tulot.

Natsi-Saksa ei siedä työläisurheilua

Päivälehtien kautta on tullut yleisesti tunnetuksi, että Hitlerin hirmuhallitus on tuhonnut Saksan kukoistaneen ja hyvin järjestetyn työväenliikkeen, mutta että hävitysraivo on mennyt niin pitkälle, että työläisurheilijoita on urheilun harjoittaminen yleensä kielletty, on vähemmän tunnettu seikka.

Unkarin diktatuuri on sallinnut m.m. työväen urheiluseurojen toiminnan, mutta niiden on pitänyt kuulua porvarilliseen urheiluliittoon; Puolan diktatuuri on ollut huikan kohteliaampi sallien työväen urheiluseurojen kuulua omaan liittoonsa ja olla yhteydessä kansainväliseen urheiluliittoon. Tyytynyt vain vaikeuttamaan työläisurheilijain toimintaa seurojen äkilläkkäisiksi pistovangitsemisiin ja matkustuskiltoihin. Jugoslavian ja Italian diktatuurit ovat tuystin hajoittaneet ja kieltäneet työläisurheilujärjestöjen toiminnan, mutta ovat sallineet työläisurheilijain sentään harjoittaa urheilua kunnallisilla urheilukentillä ja antaneet porvarillisten urheiluseurojen ottaa jäsenikseen työläisurheilijoita. Saksan diktatuuri on suorastaan omaksunut ja soveltanut käytäntöön muinaishelleeniläisen järjestelmän, joka valitsi 2,500 vuotta sitten ja jota järjestelmää porvarillisissa urheilureissa kautta maailman ihannoidaan.

Antikin hellenien ajatus oli tämmöinen: hallitsevaan luokkaan kuuluva vapaa kansalainen on herra ja valtiassaan, hänen on harjoitettava urheilua säilyttääkseen ruumiillisuutensa kunnioitettuna, mihin hänen valta-asemansa suurelta osalta perustuu; työläinen on orja, hänen

ei ole sallittava harjoittaa urheilua, koska hän voisi ruumiillisessa kunnossaan kehittyä herransa tasalle ja tehdä kapinan. Sen vuoksi olkoon hänen ryhtynsä huono ja käyntinsä laahustava, puhumattakaan siitä, että hän osaisi uida.

Saksan toveriliitto valmistautui viettämään 40-vuotisjuhlaansa viime toukokuun 21—28 p:nä, mutta kuukausi ennen juhlaa viikkoa oli 40 vuoden aikana tehty uuras ja sitkeä kulttuurityö kaikki raunioina. Saksan työläisurheilijain järjestöissä oli yhteensä 1,300,000 jäsentä. Kukaistaessaan Saksan työväenliikkeen menetteli Hitler siten, että kukisti ensin heikomman liike, kutsus osuuskunnat s.o. osuuskunnat ja työväen muut taloudelliset järjestöt.

Maaliskuun 20 p:nä hyökkäsivät natsijoukot Saksan toveriliiton keskukseseen Leipzigissa, komensivat henkilökunnan ulos puolen tunnin kuluessa, valtasivat liiton kaiken omaisuuden ja miehittivät talot. Kaunis liittokoulu, jos ta lehdeissä on aikaisemmin ollut kuvauksia, muutettiin natsijoukkojen kasarmiksi. Kun toukokuun 9 p:nä kävin läpikulmatkalla Leipzigissa tapaamassa sikäläisiä tovereita, asuivat natsit edelleen liittokoulun oppilasluokissa. Saleja ja kenttiä käytettiin natsien sotilasharjoituksiin. Liittokoulun johtaja ja muita johtohenkilöitä oli määrätty kotiarestiin, he eivät saaneet liikkua ulos vartioiduista asunnoistaan. Liiton kirjapaino ja urheiluvälinevarasto nimikään vallattiin ja käytettiin ilman muuta natsien hyväksi. Samoin meneteltiin voimailuliiton kanssa Madgeburgissa, Pyöräilyliiton kanssa Frankfurt a/O:ssa ja monissa muissa toveriliitoissa. Valtakunnan sisäministeriö kielsi porvarillisia urheilujärjestöjä ottamasta jäsenikseen työväen urheiluseuroja tai yksityisiä urheilijoita ja monissa osavaltioissa ovat Hitlerin komisarit antaneet määräyksiä, etteivät työläisurheiluseuroihin kuuluneet saa astua jäljälleen edes kunnallisille urheilukentille, puhumattakaan työläisurheilujärjestöjen omista kentistä, jotka heillä on kaikkialla ryöstetty natsien sotilasharjoituskentiksi.

Mussolini on alistanut koko urheilutoiminnan "palvelemaan fascistisiä tarkoituksia". Samoin on menetellyt hänen matkijansa Hitler. Porvarillisillakaan urheilujärjestöillä ei ole enää minkäänlaista itsenäisyyttä, vaan niiden toiminta

ohjataan Hitlerin komisarien taholta. Koko Saksankin urheilutoiminta on nyt niin alitettua palvelemaan natsien sotilaskasvatustarkoituksia.

Tässä on muutamia rivein kuvaus Saksan urheilutapahtumista viime kuukausien aikana. Näyttää olevan totta, että historia kertautuu. Saksalaiset toverit voivat nyt lähteä siitä, mistä helleniläiset orjat 2500 vuotta sitten. Toivottavasti toinen kierros ei ole yhtä pitkä. — (TUL-lehdessä V. J. K.)

Saarin alueen työläisurheilijat liittyvät jälleen Internationaaliin

Saksalaisella Saarín alueella, joka maailmansodan jälkeen on kuulunut ranskalaisen hallintaan, ei seurata Hitlerin komentoa. Yli 100 mainitun alueen työläisurheiluseurojen edustajaa ovat pitäneet kokouksen ja päättäneet perustaa Saksasta riippumattoman itsenäisen Saarín alueen liiton ja liittyä Sosialistisen urheiluinternationaaliin. Kokouksen päätöslausemassa sanotaan m. m. "Saksan fascistien diktatuuri on tehnyt mahdolliseksi työläisurheilun kaikissa muodoissaan. Työväenjärjestöt on hajotettu, omaisuus on kavarikoitu, jäseniä, toimihenkilöitä ja johtajia on tuhansittain vangittu ja elämällisesti rääkitty. Liittokoulu Leipzigissa, sadat luonnonystävien maant. seurojen urheiluhallit ja kentät rikollisesti ryöstetty natsihallituksen toimesta. Kokous käsittää työläisurheilun suuret tehtävät ja kehottaa Saarín alueen työläisurheilijoita työskentelemään tiiviissä luokkataistelurintamassa."

Danzingin alueen työläisurheilijat eronneet saksalaisesta järjestöstä

Myöskin Danzingin alueen, joka kuuluu Kansainliiton hallintaan, työläisurheilujärjestö on päättänyt erota hitleriläiseksi muutetusta saksalaisesta järjestöstä ja liittyä yhteistoimintaan Sosialistisen urheiluinternationaalin kanssa yhdessä puolalaisen veljesjärjestön kanssa.

Lukija, oletko sosialistipuolueen jäsen? Ellet ole niin liity osastoon taikka Suomalaiseen Järjestöön yleisjäseneksi.

Yleisiä uutisia

Neljä palanut kuoliaksi autorysäyksessä

Warren, Ohio, heinäk. 31 p. — Neljä ihmistä paloi kuoliaksi esilen autotörmäyksessä, jossa palavaa gasoliinia riukahti heidän päälleen, auton, jossa he olivat, törmättyä troikiin Wienissä, täällä lähettyvillä.

Tämän kaamean kuoleman uhreiksi joutuivat Nora Virginia Senf, 18-vuotias, ja Helen Adams, 18-vuotias, sekä W. M. Say, kaikki kolme Youngstownista, ja Gabriel Sebok, Struthersista.

Maidon hinta Bostonissa kohoaa

Boston, heinäk. 31 p. — Maidon hinta Bostonissa kohoaa tänään sentillä kvartti, korotus johtuen maidon vähydestä, minkä kuivuus on aiheuttanut. Maidontuottajain edustajain kertoman mukaan ylimääräistä maidtoa ei tällä kertaa ole saatavissa missään U. E. valtioissa.

Metsäarmeijan maksupäivä tänään

Washington, heinäk. 31 p. — Tänään maksetaan palkka presidentti Rooseveltin 300,000 metsäarmeijalaiselle. Heidän perheilleen lähetetään maksuosuuksia joiden summa vaihtelee \$15:stä \$25:een ja samanaikaisesti armeijalaisille lähetetään maksuosuuksia joiden summa vaihtelee \$5:stä \$10:een.

Argentinan pankit määrätty alentamaan korkoa

Buenos Aires, heinäk. 31 p. — Lauantaina presidentti Augustin J. Justo määräsi pankit alentamaan korkoa. Hän kutsui luokkansa kotimaisten ja ulkomaisten pankkien johtajia selitti heille, että on sopimatonta yrittää kiskoa kohtuuttomia voittoja tuotannon kustannuksella tällaisena aikana. Hän mainitsi tapauksia joissa pankit ovat ottaneet korkoa 10.5 prosenttia, farmareille antamatta lainoista.

Kuivuus turmellut heinäsattoa Minnesotassa

St. Paul, Minn., heinäk. 31 p. — Kuivuudesta kärsineet farmarit etelä- ja länsi-Minnesotassa saavat tehdä heinää pohjoisosassa valtiota veroista valtiolle jääneitä ja muita valtion maita, ilmoittaa R. A. Trovatten, valtion maanviljelyskomissioneri kuvernööri Olsonilta saamassa määräyksien perusteella.

Seuraavissa kauteissa tarvitaan apua heinien saamiseen karjalle: Clay, Kandiyochi, Meeker, Wright ja Sherburne.

Maidontuottajain myyntilakko Pennsylvaniassa

Carlisle, Pa., heinäk. 31 p. — Myyntilakossa olevat farmarit kaatoivat maahan kuusi autokuurallista maitoa, joak oli matkalla Harrisburgiin, täällä lähellä, keskiviikkona.

Kolmesataa farmaria piketeerasi maanteitä jotka johtavat Harrisburgiin, valtion pääkaupunkiin. Yksi kuorma-auto pysäytettiin puoli mailia länteen Camp Hillistä ja siinä oleva maito kaadettiin maahan. Kaksi muuta kuormallista maitoa kaadettiin maahan lähellä Mechanicsburgia ja kolmesta kuorma-autosta, joissa kuljetettiin maitoa, kaadettiin maito myöskin maahan.

Tämä oli ensimmäinen väkivaltaisuus mikä on tapahtunut tämän myyntilakon yhteydessä täällä.

Kamala terrori Hitlerin keskitysleireillä

"Pakenevia" ammutaan. — Uusia uhreja raahataan leireille yhä

Asioista perillä oleva tšekkoslovakialainen "Sozialdemokrat" kertoo, että kapinointi Hitlerin joukkojen keskuudessa on saavuttanut hälyttävän laajuuden. Yksin Lönnbergin keskitysleiriin on askeittain suljettu 1,300 natsistilasta, jotka ovat kieltäytyneet tottelemasta Hitlerin lähimpien kätyrien määräyksiä. Myöhemmin on englantilainen "Daily Herald" saanut tietää, että 13 näin vangituista natsista on ammuttu "yrittäessään paeta."

Thuringenistä taas tulee tieto, jonka mukaan suuret joukot si-

kälaisia natsseja ovat kieltäytyneet menemästä kokoukseen, jossa Thuringenin natsikomissaari Sauckelin oli määrä puhua.

Dachauin keskitysleirissä on ammuttu tri Spiegel, joka ensimmäisten juutalaisvainojen aikana joutui kauhun kidutukseen ja julkisen törkeän häväistyksen alaiseksi. Hänen kuvansa tuli kaikkien maailmanlehtiin osoitukseksi natsien julkimuudesta, ja kostoksi siitä ovat natsit nyt ammut neet tri Spiegelin hänen "yrityksessä paeta," niinkuin sanonta kuuluu.

Kolmetoista autoilun uhria

Boston, heinäk. 31 p. — Viime viikolla menetti kolme lasta, kuusi jalankulkijaa ja neljä autoilijaa henkensä autotapaturmissa tässä valtiossa. Saman ajan kuluessa 64 autoilijaa havaittiin syylliseksi auton ajamiseen juovuspäissään. 978 autoilijaa menetti lupakirjansa.

Kauppalan hallinto vankeillassa

Wendell, Mass., elok. 1 p. — Eilen menivät Wendellin sleetmenit vankilaan, tuomari Arthur F. Butterworthin julistettua vankilatuomion. Selectmenit ja kolme: Charles M. Ballou, Charles Jennison ja Lewis B. Brown, he toimivat samalla huoltolautakuntana ja äänestäjien registreerajina. Huhtikuussa viime vuonna he havaittiin syylliseksi Ozro D. Bakerin ja hänen vaimonsa, sekä hänen tyttärensä Dorothyyn, nimen lakivastaiseen poistamiseen äänestäjien luettelosta. Silloin heidät tuomittiin kahdeksi kuukaudeksi vankilaan jokaisesta näistä rikoksista, eli yhteensä puoleksi vuodeksi kukin. Tuomari Butterworth lyheni rangastusaajan puolella. Heidän lakimiehensä esitti 180:en äänestäjän allekirjoittaman anomuksen, jossa pyydettiin heidän vapauttamistaan rangastuksesta.

Kauppalan asukkaat nyt eivät tiedä onko heillä kauppalassa hallintoa tai ei. Epävirallisen käsityksen mukaan he ovat esteettömiä toimimasta kauppalan toimissa kolme vuoden ajan, mutta virallista päätöstä tässä asiassa ei vielä ole annettu.

MAATALOUDEN ALALTA

"Rautatiemato" verottaa farmareita raskaasti

New Hampshiren 140 hedelmän viljelijältä saadut tiedot osoittavat, että kukin heistä maksoi "rautatiematon" (railroad worm) nimellä tunnetulle omatuloilaiselle pakkovero keskimäärin \$163 viime vuonna, sanoo C. O. Rawlins, valtion yliopiston puutarhaekspertti.

Suurinta vahinkoa teki tuomato pienissä kotipuutarhoissa, joissa oli vähemmän kuin 50 puuta. Muutamissa tapauksissa oli vahinko niinkin suuri kuin \$1.86 puuta kohti.

Arvottomat, maahan putoavat omenat, jotka kypsyvät varhain, erikoisesti levittävät tuota tuhohaitta. Eräässä kauppalassa on 75 kasvattajaa päättänyt hakea pois yhteensä 600 puuta, jotka tuottavat "mohedelmää". Tämän lisäksi he ovat paineet siitä, että kaikkia muita puuta, jotka ovat 300 yardia lähempänä hedelmäpuutarhaa, hoidetaan seuraavaan tapaan:

Säilytettävistä puista putoavat omenat (lukumattomasti kesäkuulla pudonneita) poimi-

Raivaajan Kirjapainossa

valmistetaan nykyään omien lehtien, Raivaajan ja Nykyaajan, ohella seuraavia suurempia kirjapainotoita:

Fitchburgin kaupungin tämän vuoden työt, kaksi kirjaa, toinen 500 sivua käsittävä.

Englanninkielinen viikkolehti "Spectator".

Suomalainen viikkolehti "Fitchburgin Sanomat".

Amerikan Osuustoimintaliiton julkaisu "Co-operator".

Harvey's Guide Fitchburg.

Fitchburg & Leominster Travelers Guide.

Ranskalaista viikkolehteä on painossamme painettu monta vuotta, oikeastaan Pohjan Tähtien lopettamisesta asti.

Kirjapainossamme tehdään myöskin pienempiä kirjapainotoita, sellaisia joita jokainen liike käyttää. Meistä tuntuu kuten ainakin kaikki suomalaisten liikkeiden kirjapainotyöt kuuluisivat meille. Kun painomme kykenee valmistamaan näitä suuren, jakin töitä, mistä ylempänä mainittiin, niin kyllähan me pienistä selviydymme. Lähetätkää siis kaikki painotyö-tilauksemme meille, oli ne mitä laatua tahansa. Hintamme on aina kohtuullinen, ei hian kallis, mutta ei liioin mikään "hikipaja"-hintaa. Union leimatoissa, ellei niissä mainita painopaikkaa, osoittaa, että työ on meillä suoritettu.

RAIVAAJAN KUSTANNUSYHTIÖ,

48 Wallace Ave.,

Fitchburg, Mass.

taan tarkoin ja hävitetään seuraavan ohjelman mukaisesti:

1. Red Astrachan, Early Harvest, Duchess, Transparent, Porter y. m. s. varhaisten lajien omenat poimitaan kerran viikossa heinäkuun loppupuolella ja kolme kertaa viikossa elok. 1 päivä niin kauan kuin korjuuta kestää.

2. Gravenstein-lajin pudonneet omenat kerätään elok. 10 päivän tienoilla ja kerran viikossa sen jälkeen.

3. Wealthy-lajin pudottamat omenat kerätään elok. 15 tai 25 p:n tienoilla ja juuri ennen omenien korjuuta ja sen jälkeen.

4. McIntoshin pudottamat omenat kerätään elok. 25 p:n tai syysk. 5 p:n tienoilla ja juuri ennen ja jälkeen korjuun.

5. Baldwinin pudottamat kerätään syysk. 30 p:n tienoilla ja juuri ennen ja jälkeen korjuun.

Kerääminen on toimitettava niin huolellisesti kuin suinkin mahdollista, että pilaantuvia tuholaisten tyssyjoukkoja ei jäisi puutarhaan eikä niitä saa jättää kasvimaan tai astioihin maalle eikä rakennuksiin. Joillakin paikoilla sopii niitä kaataa lammiin, mutta silloin olisi pidettävä pois rannikolta jollakin verkkoalutella. Käytännöllisintä lienee haudata ne maahan vähintään parin jalan syvyyteen tiukkaan poljetun maan alle. Huonot omenat on aina pidettävä tarkoin erossa hyvistä tiheäpohjaisissa laatikoissa kunnes ne voidaan hävittää.

Jäähdytettujen jälkiruokien valmistaminen hedelmistä

Eräs "kyökkiteetien" asiantuntija neuvoo maalais- ja kaupunkimaitia valmistamaan jäähdytettä jälkiruokia hedelmistä ja sanoo sen käyvän seuraavalla tavalla:

1. Jäähdytä sekoitus ennenkuin panet sen jäädettäväksi. 2. Pane kannu vain kaksi kolmasosaa täyteen, ei koskaan ääriänsä täyteen, ei koskaan ääriänsä täyteen.

3. Murskaa jää niin tasaisesti kuin mahdollista.

4. Käytä yksi osa suolaa neljää tai kuutta osaa jäätä kohti.

5. Käytä ainoastaan kärkeä suolaa jäädettävissä.

6. Pane jäädettävä noin kaksi kolmasosaa täyteen jäätä ennenkuin panet suolaa. Sitten lisää suolaa ja jäätä vuorokerraksin.

7. Pyöritä viivä hiltaa kunnos alkua tuntua jäykältä; sitten lisää vauhtia.

8. Anna jäädettyn seoksen olla jää- ja suolapakkauksessa tunti tai enemmän kypsymässä.

— Golden Early imelä maissi on aikaisemmin kypsyvä suuri-käpynen laji markkinoilla nykyään.

— Paineen lisääminen 200 paunasta 300 tai 400 paunaan ruokituksissa omenaruven kontrolloimiseksi, ei hyödytä mitään, sanoo O. Butler, New Hampshiren koeaseman asiantuntija.

— Omenatarhan alkaminen pohjoisessa Uudessa Englannissa näyttää parhaiten onnistuvan, kun istutetaan puut varhain keuhkalla, sanovat asiantuntijat. Eräs newhampshirlainen ekspertti esittää, että istutettaisiin enimmäkseen McIntoshia ja yksin Delicious ja yksi Cortland jokaista 10 McIntoshia kohti siitepölyn levittäjiksi.

— Maalaisnaisten mieliharrastuksista, lastenhoidosta, savastien valmistuksesta, syyspuvusta, talousvälineistä ja muista muista asioista keskustellaan farmari-emäntien ja kodinhoidajien konferenssissa, joka pidetään New Hampshiren yliopistolla elok. 16 ja 17 p. Ohjajina tulee olemaan runsaasti asiantuntijoita useista yliopistoista ja muista laitoksista.

— Kukkien ja kasviksen lannoittaminen niiden kasvaessa keuhalla on yhtä tarpeellista kuin ruoka ihmiselle, sanoo eräs Massachusettsin valtion opiston ekspertti. Lannoitteeksi sopii "5-8-7", jossa on 5 pros. typpeä, 8 pros. fosforia ja 7 senttiä kalaa. Sitä sopii ripotella rivien ja kasvien väliin, mutta ei kasvien päälle. Hyvä on keveästi harata sitä multaan. — Nurmikoille sopii antaa ammoniasulfaattia tai soodanitraattia.

Lähetäkää

Rahaa Suomeen

kauttamme

Kurssi sopimuksen mukaan

Raivaaja Kustannusyhtiö,

48 Wallace Ave., Fitchburg, Mass.
2056 Fifth Ave., New York, N. Y.

NIRAN ETUVARTIOKAARTI. Kirje enkantajia jotka viime perjantaina lähtivät kuljettamaan presidentti Rooseveltin vetoamusta, mikä oli osoitettu kaikille työntekijöille.

Kommunistin kanssa ongella

Isäkki oli jo istumassa syvän paikan kohdalla puron varrella, kun minä saavuin.

— Onko iso rautu nyt syvänteessä? kysyin lisäkillä.

— Siellä saman kiven vieressä maata lojottaa.

— Eikö syö nytkään, olet kai koettanut.

— Ei sille riivattulle mikään keppä, mutta voitthan koettaa sinäkin. Koetan kaikkea syöttöä, kärsästä sammakkoon, ja kaikkia muita narkkoituksia, joita on sitävarten keksitty, vaan turhaan; mikään ei kelpaa, ei korvaansa kallista, ei edes hän tässä liikuta, vaikka kuinka nokan eteen koetan laittaa. Heitän vrittämisen ja istun lisäkin lähelle.

— Onko ihme, että se on noin suureksi kasvanut, kun ei sitä ole kukaan saanut onkeon narttua, sanoin lisäkillä.

— Ei kait se tuommonen pappi olisi, jos olisi ongen nieläisut ja siima pitänyt.

— Lie ollut jo hyvän kokoinen karatessaan tuon miljoonari Rockmorgenin lammesta; tekisi mieleni punnita se, eikö vartota, että tuo pilvi nousee auringon eteen, jos sitten nieläiseisi? Isäkki suostuu; laitamme piiput ja katsomme loitompana olevaa miijoneeri Rockmorgenin keskellä koettaa salata komeat kukkivat pensaat ja suuremmat varjopuut, koko panoraamaa ulompina reunustaan mahtava mäntymetsä.

— Tiedätkö, että tuokin palatsi kuuluu meille? huomauttaa lisäkki.

— Voimmehan niinkin ajatella, mutta en nyt niinkään suuresti välittäisi koko kokonasta, kunhan saataisiin edes kalastuskoikeus tuohon lampen. Mutta puhutaanpas nyt, ennenkun tuo pilvi nousee, millä konstilla koetetaan vrittää.

— Milläs mulla, kun samoilla vehkeillä, sanoo lisäkki leväperäisesti ja vetää "Eteenpäin" taskustaan ja alkaa sitä käänellä ja silmäillä.

Minäkin otan taskustani "Raivaajan", koska se sattui myöskin olemaan mukana.

— Kaikkia p-n takaisista sinäkin taskussasi kantelet, sanoo lisäkki kääntäen silmänsä minuun. Nyt juolahti mieleeni ajatus, jonka esitin heti lisäkillä:

— Ota sinä nyt parhain paikka Eteenpäistä, minä otan jonkun paikan Raivaajasta ja annetaan rautun raitaista kumpio meistä roskaa taskussaan kantaa.

— Mitä tarkoitat, että antaa Rautun raitaista?

— Tarkoitan, että sinä panet Eteenpäistä, syötin ja minä panen Raivaajasta ja me kävellään mitatun matkan päähän kalasta ja heittäme yhtäaikaan onget sitä kohti, niin kai jo ymmärrät, mitä tarkoitan.

— Horiop sitten, kohta aurinko on jo pihven takana. Leikkaan sen kohdan Raivaajasta, jossa on jutustelua, laitan on-

keen. Sitten silmään mitä lisäkki tekee. Ehdin näkemään siinä vain joitakin sanoja joista ymmärsin ainoastaan "nosket" ja "sodemit", mutta loput oli minulle Saksa.

— Valmis; montako askelta, menetkö ylös vai alas virtaan? — Kaksikymmentä askelta, menen alas, sanoo lisäkki.

— Yksi — kaksi — kolme — heittä!

Heti, kun syöttini sattui veteen hyökkäsi rautu sitä kohti hirveällä vimmalla ja nieläisi sen kuin koira lihankappaleen ja sitten alkoi tappelun, vihdoin hyökäten alasvirtaan ja takuten ongeni lisäkin kanssa tuhanteen solmuun, mutta väsyttään tuli mielellään maihin.

— No, mitäs nyt sanot? kysyin lisäkillä.

— Saimme sen yhdessä.

— Mutta kumpainen syöttini se tuli?

— Niin, niin, mutta kalan pää oli sinua kohti.

— Jos niin on, voimme tämän jakaa, poikki tai halki. Arvelen tämän painavan neljä painaa, joten tässä on maistimiksi kummallekin.

— En suostu, tahdon koko kalan; enkä sitäpaitsi tasaa mitään noskeleiden kanssa, oli lisäkin vastaus.

— Saat koko lihat, jos annat nykyään sen, että voin topata nahkan muistiksi.

— Sanoinhan jo, ettei mitään noskeleisille.

— Siinä tapauksessa meidän on ongittava se uudelleen, sanoin ja heitin kalan takaisin. Lisäkki katsoi minuun hämmästyneenä.

— Miksi hetit sen p-n takaisin?

— Heitin, että sinäkin saat onkia päään puolelta. Koitamme uudestaan.

Saatuamme onget kuntoon tähystimme syvään paikkaan ja mitä ollakaan rautu makasi samassa paikassa pää myötävirtaan.

— Mutta, mitä jos käännetään sen pää poikkivirtaan, esitin lisäkillä.

— Hyvä on, käännä sitten.

— Käännä itse, että on ainakin suora peli.

Isäkki pistää ongenraan veteen ja heti, kun se sattuu rautun hantään säpsähtää se ja lähtee vastavirtaan sadan mailin nopeudella minuutissa.

— Nyt se p-le meni. Olisit kääntänyt itse.

— Hah, hah, hah, haa... kylä se pian kotiin takaisin tulee, elä perusta; varrotaan vähän.

Kuulimme lähenevää vihellystä, lisäkki käy levottomaksi.

Pensakista esiin tulee puoli-kasvuinen poika ja aivan sama rauttu elävänä potki käsissään viulu onnessa. Poika pysähtyy luoksemme, sanoo: "Haloo".

— Miten sait ja mitä käytit syöttinä?

— Tuli kohti, että vesi halkesi ja heti tokaisi matoon, kuin tiikeri.

— Saat nikkelin, poika, sanoo lisäkki.

— Minä annan vartin sanoin minä, vaikka tiesin, että sen arvo markettissakin olisi vähintään dollari.

— En myy, vien mammalle.

— Mikä on nimesi?

— Norman Blair Rockmorgeni. Poika alkoi taas viheltää ja meni.

Isäkki katsoi hänen jälkeensä korvat höröillä, suu ja silmät auki, kuin olisi herännyt unesta puotessaan kirkon tornista.

Taasen kuului pensakista rapinaa ja esiin alkoi tulla aikaisen miehen pää ja ruumis. Lisäkki otti ja näytti kantapäitä ja kivaaksti.

— Haloo, — Kallehan se on. Oletko sinäkin tullut kalaan?

— En viitsi kalastaa, olen työssä. Otin paikan kesäksi tuolta Rockmorgeniä ja olen tässä "keerteikerina," mutta mi-

hämmettä sinä täällä ongit? Tule tuonne lammelle, niin jostain saat; se on minun varassani antaa kalastaa siellä kenen haluan. Ei tarvitse yhtään epäillä, voit käyttää paattiakin, jos haluat.

Tietysti tottelin ja menin ja ongasin kymmenen hyvää rautua. Ennen kotiin menoa poikkesin lisäkillä, jakean kalat kahteen eri nippuun, että voin jättää viisi itselleni, näyttämättä lisäkillä, kun vien hänelle puolet.

Pistin ne kongikäytävän nurkkaan ennenkuin koputin ovele. Lisäkki makasi selällään petillä ja luki juuri saapunutta "Punikkia".

— Toin sinulle viisi rautua, jotka kävin onkimassa sieltä milijoneerin lammesta.

— Ovatpa komeita poikia, etkö muuta saanut? — Heitä sinne sinkkiin, ja lisäkki kääntyi takaisin selälleen isken silmänsä Punikkiin. Näin hänen suunsa menevän ilkeään, pirulliseen nauruyritykseen.

— Pakottaako hammasta, vai? kysyin.

— Ei, mutta kyllä se on tuo Kalle Alexanteri. Ei sitä piitää — ei semmoista ole!

Ulos mennessäni, kun otin kalani nurkasta, sattui minua vastaan lisäkin vaimo, Anna, joka tuli tutuista, sillä hän oli "hommannut" 5-6 tunti-viikopaiikkaa, varakkaimmilla ihmisillä, jotka voivat panna pikansa pois, koska Anna, roimana ihmisenä, yoi tehdä niissä kovimmat työt muutamassa tunnissa ja ansaita melkoisen viikkopalkan. Päistyni vähänmatkaa päähän, kuulin lisäkin huutavan äkkunasta:

— Valhettelipas! Luopio, konna, petturi, sinä milijoneerin kätkäri! Katsoin taakseen, niin samassa kalainpui tuli äkkunasta ulos, lauseen kanssa:

— Vie p-le nuotkin!

Jussi Paukkunen.

muutamat muut saksalaiset karata, mutta saatiin kiinni. Tuomio oli ankarampaa ankarin. Batzler-Heim ja eräs toinen tuomittiin 20 noden pakkotyöhön Cayenneen sekä lisäksi menettämään 20 vuodeksi oikeutensa oleskella muualla kuin siellä! 40 vuotta Cayennessä!

Pistimien käyrillä onnettomat työnnettiin takaisin pimeään selliin, mistä heidät oli oikeuden eteen tuotukin. Kun heiltä sen jälkeen oli "kuunna" koko rykmentin edessä riistetty univormunappien, olkaimien ja mitalien muodossa, jätettiin heidät siviiliviranomaisille ja joutuivat tavallisten rikollisten kera pari kuukautta viettämään lokaissa, hai sevässä ja syöpäläisiä vilisevässä vankilassa. Eräänä päivänä käskettiin 670 vankia ulos ja heitä alettiin tarkasti vartioitua marssittua Algeriaan. Siellä alettiin laivata, jolla oli katkeamattoman laivan nimi "La Loi" (Laki). Kuusi kertaa vuodessa se kuljetti synkän saaliinsa Algeriaan Cayenneen. Laivassa heidät vietiin ruumaan, missä oli käytävän molemmin puolin vahvat rautahäkit. Näihin vangit suljettiin. Laivamatka oli kauhea. Viimein tuli maa näkyviin, mutta niinkälainen maa! Vangit katsoivat ihmetellen toisiaan: tämäkö paratiisilinen ranta palmuineen ja pienine, somine maaloineen oli pelätty Cayenne? Toijnen laiva vei heidät Maronijokea ylös, joka erottaa Ranskan ja Hollannin aluista.

Vankileirit ovat osaksi mannermaalla, osaksi meren kallioilla. Saarelle viedään poliittisesti vangit sekä ne rikoksentekijät, joita peljätään vaarallisuutensa tai karkaamishalunsa vuoksi. Ranskan Cayenneen eteläosan vuorista ja suhteellisen terveyllistä yläosaa, mutta pohjoisosa — kapea rantakaistale —, jossa siirtokunta on, matalaa ja tavattoman soista. Pääkaupunki, Cayenne, jossa kuvernööri asuu, on keskellä suota. Samoin St Laurentin vankileiri, johon Batzler-Heim joutui. Leirin muodosti rivi korkean muurin ulkomuodoltaan erottamia parakeja. Näissä ei ollut muuta kuin rivi puulaventoja ilman sänkyvetoja — ohut hevoslumi — oli ainoana suojaan vaarallista yökyllä vastaan. Koko huoneen läpi kulki penkkiin jalakassaa kaksi paksum rautatankoa. Näihin liikutettiin joka ilta 5 vankien jalkarautat, ja saivat he näin levätä ja teräviä kahleet nilkoissaan maata kaksitoista tuntia. Koko tänä aikana ei huoneita avattu, ja muutenkin tukahduttava ilman täyttivät likaisten ruumiitten ja muut hajut. Viisi päivää saapumisen jälkeen alkoi työ savanella, joissa oli uudelleen raitvava umpeen kasvaneita sokkeruokkoistuksia. Valkosen miehen pakottaminen ulkotyöhön Cayenne polttavan auringon alla on vähintäänkin kiduttamistapa. Työ alkoi klo 1/6 aamulla ja jatkui 1/11-teen, jolloin annettiin kahden tunnin lepo. Sitten taas työhön klo 1/5-teen. Ruokaa, riisiä ja papukeitto, oli riittävä mätöntä. Pian alkoikin näkyä aliravitsemisen ja väsymyksen merkkejä, mikä tietysti teki ruumiin vastanaottavaisemmaksi alati riehuville kuumetuodille.

Nykyajan helvetti

Ranskan Cayenne vankilasiirtola. Jo toistasata vuotta sitten oli Ranskan hallituksella toisinaan tapana karkoittaa rikollisia Etelä-Amerikan koillisrannalla olevalle alueelle Cayenneen. Mutta vasta keisari Napoleon III teki tästä siirtokunnasta todellisen helvetin "kuivan giljoitiini" niinkuin ranskalaisilla oli tapana sitä nimittää. Meidänkin kiellessämme on sanontatapa "niin pitkällä kuin pippuri kasvaa", mikä on juuri saanut alkunsa Cayenneen lähettämistä. Se on nim. myös maailman pippuriviljelyksen keskeisimpiä seutuja.

Napoleon III teki Cayenneesta rikollis-siirtolan ja poliittisten vankien karkotuspaikan, tarkoiti taen näin vapauttaa yhteiskunnan vaarallisista aineksista ja samalla saada työvoimaa siirtokuntaan, jonne siitä orjuuden lakkautta oli mahdotonta saada. Niin kauan kuin Cayennellä on ollut tämä surkea tehtävänsä, on vähän väliä saatu lukea pöyristyttäviä vapautteitten tai karkkujen päässeitten vankien kuvauksia sieltä. On luonnollista, että nämä ovat joskus liiaksikin väritettyjä, mutta valitettavasti kertomukset osoittavat oikkeitä, kun niitä vertaa joidenkin puolueettomien henkilöitten kuvauksiin sieltä.

Viimeisimpiä tällaisia on ent. saksalaisen koneenkäyttäjän, nimeltä Georg Batzler-Heim, joka sai 1914—28 vettä Cayennessä neljatoista vuotta. Sukulaisten äärimmäisten ponnistusten ansiosta häntä viimein armahdettiin ja pääsi kotimaahansa. Kirjailija Karl Bartz on sanasta sanaan merkinnyt muistiin hänen kertomuksensa kirjassa: "Das Grau von Cayenne" (Hansische Verlagsanstalt). Batzler-Heim joutui Cayenneen muukalaislegionan kautta, joka on toinen Ranskan häpeä. Vanhempiensa mukana oli hän muuttanut Saksasta Differdingenin kaupunkiin Luxemburgin suurherttuokunnassa ja tutustui siellä 18 vuoden ikäisenä nuoreen italiatuoreen, jonka hän kihlasi. Morsian pyysi häntä tulemaan sukulaisiaan tervehtimään pienen ranskalaiseen kaupunkiin, Longwyhin, ja siellä heräsi hän eräänä aamuna siihen, että kolme ranskalaista santarmia seisoi hänen vuoteensa ääressä kehoittaen "muukalaislegionalaista" seuraamaan heitä. Vastustelu ei auttanut, hänelle näytettiin ivallisesti hänen nimellään varustettua palvelussopimusta. Oliko morsiamen, joka eli legionalaisten värväysmestä, hänen humalassa ollessaan onnistunut houkutella nimi paperin vai oliko se väärinennetty, sitä hän ei millloinkaan saanut tietää. Pian oli hän Marokossa legionassa, missä sai useita vuosia kiärsiä sen vaijota ja rasituksia. Kun maailmansota alkoi, yrittivät hä ja

kumanaat, loukkaukset ja pahoinpitelyt ovat jokapäiväistä leipää parakeissa. Pieninkin määräkistä poikkeaminen, puheleminen öiseen aikaan tai tupakointi, riitti saattamaan vangin kuudeksikymmeneksi vuorokaudeksi pimeään koppiin, jos vartija sattui olemaan huonolla tuulella tai vanki hänelle epämielinen. Jos pahoinpidelty vanki oli kyllin mieleton yrittääkseen puolustamista, oli sääntöjen itsepulustuspöykällä heti vartiijan puolella, ja onneton ammuttiin joka heti maahan tai lähetettiin ahkerasti toimivalle giljoitiinille. Pienillä, vaivaisilla lahoillaan, auttamalla vartijaa varastamaan — useimmat "besorgisivat" järjestelmällisesti varastoja leirissä — koettivat vangit päästä suosioon ja hankkia helpotuksia ja etuja. Silloin tällöin lähetettiin Pariisiin siirtomaadepartementin komissionin tutkimaan väkkausia, lahjustenottoa ja epäkohtia, mutta se ei kukaan peloi. Oli kuitenkin sellaisia vartijoita, jotka olivat kunniallisia, oikeudenmukaisia ja inhimillisiä, mutta heitä oli vain pieni murtoosa.

Batzler-Heimin ei tarvinnut kukaan olla St Laurentissa. Hänet otettiin muurin rakennustöihin Pirunsaarelle, jonka nimen Dreyfus teki niin tunnetuksi. Poliittiset vangit asuvat kaksi yhdessä pienissä majoissa. He nauttivat joitakin vapauksia ja mukavuuksia, heillä on vuoteet laivastojen asemasta ja saavat ostaa ruokaa — jos on rahaa. Jokaiseen majaan kuuluu pieni puutarha ja kanala, joitten tuotteet he saavat käyttää. Ennen pidettiin saarten korkeimmalla laipulla vartiota, ettei mikään laiva saisi lähestyä niitä vankien vapauttamisaiomuksissa. Nykyään on kuitenkin les du Salut-saarilla, joista Pirunsaari on tunnetuin, melkein mahdoton karata, niin tarkkaa vartiointia. Ja haikalat, joita vilisee saarien ympärillä, tekevät lopun siitä onnettomasta, joka on uimalla uskaltanut pois yrittää.

Paon ajatus oli yhtä mittaa Batzler-Heimin mielessä. Tämä estikin lankeamasta häntä siihen tylsyyteen, joka oli hänen toverinsa vallannut. Kun hän oli joutunut takaisin mannermaalle, teki hän ensimmäisen monista ulkoroikeista ja nerokkista yrityksistään. Erään toverinsa kanssa hän pääsikin mitä raskaimman ja seikkailurikkaan matkan jälkeen Hollannin Guyanaan, missä karanteenit annettiin usein viipyy, jos pystyivät elättämään itsensä. Mutta onnettomuudeksi sikäläinen kuvernööri oli syntynyt belgialainen, joka vangitsi "kirotun hunnan", saksalaisen ja lähetti hänet takaisin St Laurentiin. Iyven ja pahoinpidellen ottivat hänet vastaan vartijansa, joita oli rangaistu hänen pakonsa tähden. Hän kyllä sai koston. Hänen rangaistustaan pidennettiin usealla vuodella.

Uudet yritykset rangaistin vieläkin ankarammin. Kerran hän joutui jo kuolemaan tuomituksiin, mutta armahdettiin — koska kuolevaisuus oli muutenkin suuri ja työvoimaa tarvittin. Hänet lähetettiin "parantamattomien leiriin". Täällä oli soissa kaatuneita jättiläispuita hautautuneina mutaan ja liejuun Runkoihin kiinnitettiin ketjuja ja kahdeksan miestä panttiin vettä. Kymmenen runkoa oli määrää saada työväkivänsä kisko-työskentelivät aivan alasti vain palmuhattu suojanaan. Aurinko poltti rikki sellä, miljoonat hyönteiset purivat, ikeet leikkautuivat hartioiden ja käsivarsien ja panivat veren vuotamaan. Puhuminen ja päännin oikaiseminen oli ankarasti kiellettyä. Jonoisina ja hikiänsä horjuivat miehet eteenpäin puoliksi tiedottomina. Aina kuului vartiointien komeauksia ja uhkauksia ja heidän nyrkinkunsa ja potkunsä olivat aina valmiina.

Hitaasti kului aika parantamattomien leirissä. Ainoa lohdutus on, ettei heitä saa siellä pitää yhteen menoon kuin kuusi kuukautta. Ei mikään estä vartiota vähän ajan kuluttua lähettämästä heitä uudelleen sinne, ja on vankeja, jotka ovat saaneet kitua noilla soilla vuosikausia.

Jo sata vuotta on rakennettu soitten läpi tietä Cayennesta

Hyviä paikkoja vielä saatavana kaikkein huvitavimpiin

Pilettejä Suomeen

kaikille linjoille.

RAHALAHETYKSIÄ VAKUUTUKSIA

VANHIN SUOMALAINEN PILETTI- JA RAHALAHETYSLIKE NEW YORKISSA; SUURIN AMERIKASSA.

23 VUODEN KOKEMUS PILETTI- JA PASSIASIOISSA

Toimittakaa asianne suomalaisessa vastuunalaissa liikkeessä, jossa vuosikymmenien kuluessa olette tottuneet saamaan täydellisen tyydytyksen kaikessa suhteessa

V. POHJOLA & CO.

23 E. 125 STREET, NEW YORK
Avoimna 10 ap.—6 illalla. Tel.: Harlem 7-6349
Brooklynin konttori 605—41 St., avoimna iltasin 7—8
Tel. Sunset 6-1647

Koronuhun. Tämä työpaikka on vangeista kaikkein pelätyin. Sanoetaan 23,000:n vangin kuolleen siellä ja tulleen haudatuksi soitteineen joukkohautautiin.

Kävisi pitkästä selostaa kaikkia Batzler-Heimin kokemuksia ja kärsimyksiä tässä helvetissä. Mainitsimme vain, että esim. hänen kertomustaan Cayenneen sairaalan oloista on suorastaan astemielistä tuoda julki.

PAKONSULIN VIRASTOLTA NEW YORKISSA ON KYSYTTY SEURAAVIA HENKILÖITÄ:

Merimies Johan Nestor Nordman, kotoin Porin kaupungista, synt. 1874, ollut Amerikassa 20 v. Noin 7 v. sitten hänen osotuksensa oli 175 East 122 St., New York City.

Robert Leinonen, viimeinen tunnettu olinpaikka New York.

Valter Järvi, lähtenyt Amerikkaan n. 1908. Työskenteli Fordin tehtaalla Detroitissa 1928.

Einar Mattin eli Einar Elo, ollut Yhdysvalloissa yli 20 v. oleskellut sekä Detroitissa että Chicagossa.

Johan Wilhelm Isakson eli Holm, lähtenyt Yhdysvaltoihin n. 1913. Viimeiset tiedot itsestään antoi 1916, jolloin oleskeli Brooklynissa, N.Y. Nykyään pitäisi hänen asua jossain New Yorkin esikaupungissa.

Vilhelm Laaksonen, ollut Amerikassa n. 30 v. Noin 20 v. sitten kirjoittanut New Yorkista. Synt. Kärkölan pitäjän Myllykylässä ja käi noin 50 v. Jussi Kujansin, ollut Amerikassa kohta 20 v. Asunee farminissa jossain Michiganin valtiossa lähellä Erie:tä tai Ontario järven.

Mrs. Agneta Ekelund ja hänen tyttärensä Lucy Victoria viimeinen tunnettu olinpaikka Rosehill, Duplin County, North Carolina.

Akseli Juhonpoika Kauppinen, synt. 1872 Mikkelin läänissä, Pielksmäen pitäjässä.

Mrs. Josefina Laine, o.s. Rajala, synt. Turun ja Porin läänin Sikaisten pitäjän Haapakosken kylässä. Ollut Yhdysvalloissa lähes 40 v.

Elä vorttoja, elämänsä vorttoja, Matti Roni, 59-vuotias; Matti Roni, 54-vuotias, kaikki syntyneet Säkijärvellä ja olleet Amerikassa.

leet New Yorkissa yli 20 v. Viimeksi saatu tietoja 3 v. sitten.

Hilda Maria Nurminen, o.s. Vuorinen, jättäen 3 v. valheilla, syntynyt Jämsän pitäjässä. Mäksästä Suomesta 1912 helmik. 5 p.

Antti Myllylä, eli Andrew Miller, ikä 48 v. ollut 30 v. Yhdysvalloissa. Kuolleet maalisk. 10 p. 1933 New Yorkissa. Haudattu tietä lähimmistä omistajista. Vanhempien nimet Matti ja Sanna Myllylä.

Ne, jotka mahdollisesti tietävät jotain yllämainittujen henkilöiden olinpaikoista tai vaiheista, pyydetään yhtäaikaan jättämään jatkuvina pakonsulinvirastolle esitteellä: Consulate General of Finland, 44 Whitehall St., New York, N. Y.

NYKYAIKA

Monipuolinen kaunokirjallinen kuvitettu julkaisu, joka ilmestyy kahdesti kuukaudessa. Arvokkaita suuria romaneja julkaitaan jatkuvina sarjakirjoituksina. Tilaus hinta \$2.00 vuosikerta, Suomen \$2.25.

RAIVAAN KIRJAKAUPPA.

Luontaisia hoitoja

A. SAIKKONEN, Ph. T.
Nykykäiset sähkö- ja vesiparannus välineet.

Toukok. 9-12 ja 2-7. Tel. Harlem 7-5497
1944 Madison Ave., New York City

Axel Rantasen Auto Shop
HARLEM GARAGE
119 East 130 St., N. Y. C.
110 EAST 130 ST., N. Y. C.
Annettu neuvoda lupajärj. y.m. aseloissa. Iste korjauksia vuokratun työkaluja.

Autokyyti Pierce-Arrow autolla.
Tel. Harlem 7-9056
Kotini: Schuyler 4-0539

VICTOR FRANDILA

Notariin, Kielemäntäjä
27 East 126 St., New York City
Puhelin Harlem 7-7037

Vannottanut, valvustina asiantapereita. Suorittaa teknillisiä käännöksiä u-selta kieleltä. Toimii tulkkina pyydettyinä.

Halvimmalla Parhaat Juvelitavarat

Suuri valikoima: tasku-, seinä-, heinä-, ja naisten rannekeita, timantteja, kiviä ja viikkimukaisia y. m., kulta ja hopea-tavaroita, kiven kahvi-, lusikka-, peili- ja kampaasettejä, rannekeita, kaulakoristeita y. m.

F. HERTTUA
1959 Madison Avenue, New York.
125 ja 126 katujen välillä.

WORKMEN'S FURNITURE INSURANCE SOCIETY, Inc.

(Työläisten Huonekalustojen Palvakuutus Yhdistys)
Perustettu 1872.
Pääkonttori 227 East 84th St., Zisen ja Zines Ave. välillä, NEW YORK CITY.

Työläisten osuustoiminnallinen palvakuutus-yhdistys. Vahvistamassa kaikkien palkallisten osastojen Yhdysvaltoja. Jäsenmaksu nrt. \$5.00. Varat \$500,000. Volmassa olevia vakutuksia \$65,000,000. Elä vorttoja, elämänsä vorttoja, Matti Roni, 59-vuotias; Matti Roni, 54-vuotias, kaikki syntyneet Säkijärvellä ja olleet Amerikassa.

Vakuutusmaksut: 10 senttiä sadasta dollarista vuodessa korvaa kaikki vakutususkustannukset.

Tuuletus \$1, joka sadan dollarin arvosta vakutusuksesta jokaiselta jäseneltä kannetaan, mutta jäsenen erotessa palautetaan takaisin \$1. Suojelkaa kotinne tulipalon varalta. Liittykää oman luokan onnistumaan palvakuutus-yhdistykseen.

Käykää yhdistyksen asioista päätetään osastojen kokouksissa. Yläjäseniä ei oteta.

Läheimpiä tietoja annetaan myös suomenkielellä.

Tehtaassa uudelleen ylösrakennettuja

ROYAL kirjoitus-koneita

Raivaajasta \$65.00

voitte ostaa tavallisen tehtaan hinnan ollessa \$69. Nämä koneet päällekäin päin katsottuna ovat aivan kuin uudet. Niitä ei voi toistaan erottaa. Uudet koneet kumminkin maksavat yli \$100. Meillä ostetussa koneessa on myöskin suomalaiset kirjaimet siten sovitettuna, että ei tarvinnut englannin kielen kirjaimia ole koneessa muututtu, joten voi molemmilla kielillä häiritsemättä kirjoittaa.

RAIVA AJA — Fitchburg, Mass.

RAIVA AJA — Fitchburg, Mass.

RAIVA AJA — Fitchburg, Mass.

RAIVA AJA — Fitchburg, Mass.

RAIVA AJA — Fitchburg, Mass.

RAIVA AJA — Fitchburg, Mass.

CHARLES E. HIRSIMAKI
LAKIMIES
Suite 2150 Woolworth Building,
233 Broadway, (21 kerros)
NEW YORK CITY
Puhelini Cortlandt 7-1049
(Kotini: Sunset 8-1778)

J. Alfred Anderson
LAKIMIES
Room 2103, Woolworth Building,
233 Broadway, New York, N. Y.
Puh. Recter 2-9388
Kotipuhelin: Shore Road 5-1750

Fysiologisesti hoidettuna paranevat "parantamattomatkin laudit"

HANS KALM
nutritionist, naturopath, chiropractor.
Tunnetuista sovitettuna omalla ammu.
Puhelin: 524—40th St.,
SUNset 6-2270. BROOKLYN, N. Y.

NUORTEVAN ENGLANTILAIS-SUOMALAISTA

Sanakirjaa

myymme edelleenkin Alennuksella

Entinen hinta \$2.50
NYT \$2.00

Asiamiehille tavallinen 20 % myyntipalkkio

RAIVA AJA
Fitchburg, Mass.

PORT CHESTER

KOENEN'S GARAGE

77 No. Water St., E. Port Chester, Conn. — Tel. 2002

YLEISTÄ AUTOJEN KORJAUSTA

Työlä gasoliinia — öljyä — Hartford patteria — Firestone ulko- ja sisäkumeja. Hinnasta, Ravvausta ja Kiljoitusta.

Byram Meat Market

ensiluokan (Prime) lihaa, kanoja, sekä ruokatarvikkeita.

1 South Water St., East Port Chester, N. Y. Puhelin 4415

Vastapäätä Byram Pankkia. Suositellaan.

JOS OLETTE KIPEÄ

Pyyttäkää VAPAA LAAKEKIRJAA — No. 5

Sinun yli 25 miesten ja naisten taitua sell. taitoja. Kun myöskin tiedollinen hietto suomalaisten kotitalouksista. Mitä joutuu voite vaitta sopivan läikkeen taitteiden, samaten myöskin läikkeitä hienat y. m.

Läheisiä vorttoja, elämänsä vorttoja, Matti Roni, 59-vuotias; Matti Roni, 54-vuotias, kaikki syntyneet Säkijärvellä ja olleet Amerikassa.

BROOKLYN

Brooklynin osuusleipomön puolivuosikokous elok. 16 p:nä.

Kokous pidetään 127 katu 5 ave. suomalaisten sosiaalisten talolla kello 8 illalla, elok. 16 p:nä, siis keskiviikkona. Muistakaa saapua kokoukseen, kuulemaan liikkeen nykyistä tilannetta koskevia asioita.

Olemme eläneet suuren yhteiskunnallisen ahdingon ja työtoiminnan aikakautta. Se on tuntuvasti vaikuttanut kaikkeen liike- ja kauppa- ja elämäntilanteeseen. Osa on osattomaksi jäänyt myöskin osuusliikkeeseen. Viime vuosi oli siitä selvänä todisteena, kun meidän osuusliikkeemme tappiotilillä osoitti \$25,000. Tämä vuosi on taloudellisesti ollut edullisempi. Työtoiminnan kestävyyden ja kasvun, on työläisten ostokyky yhä pienentynyt ja tämä on vaikuttanut tuntuvasti osuusliikkeen kauppa- ja elämään.

Käytännöllisessä osuustoiminnassa olemme kuitenkin menneet suurin askelin eteenpäin. Tarmokkaan ja kyvykkään liikkeenhoitajan ansioksi voidaan laskea, että liike on voinut toimia osuusliikkeinä ja pysyä pinnalla. Jos liikettä olisi edelleen jätetty entiseen vanhaan tapaan, olisi se ollut osuusliikkeen kuolema. Onni ja sattuuma, että liike sai oikean johtajan, juri silloin kun se oli häviön partaalla. Nyt ovat liikeasiat järjestetty hyvään asemaan. Kun nyt vain liike-elämä vaurastuu, kuten otaksutaan, on osuusliikkeemme kulkeva voitokasta tietään.

Osuusliikkeen jäsenet ja kannattajat, teidän velvollisuutenne on kantaa kortenne yhteiseen keuhkoon. Liikevaihdon kartuttamiseksi täytyy kulutus moninkertaistua. Silloin saadaan hyviä tuloksia, eikä ole monta vuotta kun kaupalliseläällä alalla voimme laskea voitot tuhansissa ja aatteellisesti olemme kulkenet suuren askelen lähemmäs osuustoimintatähtäimeksi.

Saapukaa kokoukseen rakentamaan. — S. S.

Autokuningas
Kuvauksia — Kirjan ovat avustaneet lukijat. Hinta \$1.75.

Herman Melville
Maailman kuuluisin merirovanti. Hinta \$1.75.

Ludvig Norström
Tuomas Lack
Hienoin tämän vuoden Kantaanvalinnan kantaanvalinta. Hinta 65c.

K. J. Jääsky
Myrkytetty Virta
Uusi novellimäestari. Hinta 50 sentti.

New Yorkin Suomalaisen Naisten Osuuskunnan Toimintakirja
Kokouspöytäkirja — Kirjan ovat avustaneet lukijat. Hinta \$2.00.

Jeesus Barabbas
Suomentanut Heikki Villilä. Hinta 90 senttiä ja \$1.25.

Me Sankarit
Hinta 80 senttiä.

Taavi Tainio
Puheita ja Kirjoituksia
Hinta 75 senttiä, sidottuna \$1.25.

Pentti Haanpää
Hota-Leenan Poika
Hinta 90 senttiä, sidottuna \$1.40.

Heikki Villilä
Sodan Todelliset Kasvot
Kuvauksia — Hinta 75 senttiä.

August Strindberg
Hemsläiset
Hinta 85 senttiä, sidottuna \$1.25.

Upton Sinclair
Oikeus ja Kohtuus
Yhteiskunnallisen arvostelun. Hinta 75 senttiä, sidottuna \$1.25.

Maailman toinen puoli
Hinta 80 senttiä, sidottuna \$1.25.

Eino Nyssölä
Esivallan miekkoja
Hinta 80 senttiä, sidottuna \$1.25.

Kokoomateos
Alkutaipaleelta
Hinta 85 senttiä, sidottuna \$1.25.

Nuorten Englantilais-Suomalainen Sanakirja
Myöskin edelleenkin alennuksella. Ennen hinta \$2.50. Nyt \$2.00.

Humoristisia lauluja
Matti Jurva. Hinta 15 senttiä.

F. E. Sillanpää
Nuorena Nukkunut
Hinta \$1.75 kovissa kansissa. Siis 478. Kuuluisa uutuuksia.

F. Tennyson Jesse
HULLU TOM
Romaani, 388 sivua. Hinta \$1.40. Sidottuna \$1.50.

Eino Nyssölä
Salakuljettajat
Romaani, 148 sivua. Hinta 85c. Sidottuna \$1.30.

Jyrki Mikkonen
Paja ja Palatsi
Romaani, 153 sivua. Hinta 65c. Sidottuna \$1.20.

Valentin Katajev
Hummaajat
Romaani, 181 sivua. Hinta 85c. Sidottuna \$1.30.

Teppo Korvenkero
Keisarin Kaveri
Romaani, 131 sivua. Hinta 80c. Sidottuna \$1.25.

Clement Wood
Nykyajan Sukupuolimoraali
68 sivua. Hinta 35c.

Theodor Hartwig
Yhteiskunta ja Sosialismi
103 sivua. Hinta 40c.

Max Adler
Marxin Oppi
Käytännöllinen elämänohje. 61 sivua. Hinta 30c.

Uusi painos kirjasta
"How to Become a Citizen of the United States"

on saapunut. Hinta 25 senttiä.

Norman Thomas
"America's Way Out"

uusi englanninkielinen kirja on ilmestynyt ja saatavana sitä Raivaajasta. Hinta \$2.50.

RAIVA AJA

TILATKAA

luettavaksenne

Sinclair Lewis

Autokuningas

Herman Melville

Valkoinen Valas

Ludvig Norström

Tuomas Lack

K. J. Jääsky

Myrkytetty Virta

New Yorkin Suomalaisen Naisten Osuuskunnan Toimintakirja

Keittokirja

Jeesus Barabbas

Me Sankarit

Taavi Tainio

Puheita ja Kirjoituksia

Pentti Haanpää

Hota-Leenan Poika

Heikki Villilä

Sodan Todelliset Kasvot

August Strindberg

Hemsläiset

Upton Sinclair

Oikeus ja Kohtuus

Maailman toinen puoli

Eino Nyssölä

Esivallan miekkoja

Kokoomateos

Alkutaipaleelta

Nuorten Englantilais-Suomalainen Sanakirja

Humoristisia lauluja

F. E. Sillanpää

Nuorena Nukkunut

F. Tennyson Jesse

HULLU TOM

Salakuljettajat

tappiotilillä osoitti \$25,000. Tämä vuosi on taloudellisesti ollut edullisempi. Työtoiminnan kestävyyden ja kasvun, on työläisten ostokyky yhä pienentynyt ja tämä on vaikuttanut tuntuvasti osuusliikkeen kauppa- ja elämään.

Käytännöllisessä osuustoiminnassa olemme kuitenkin menneet suurin askelin eteenpäin. Tarmokkaan ja kyvykkään liikkeenhoitajan ansioksi voidaan laskea, että liike on voinut toimia osuusliikkeinä ja pysyä pinnalla. Jos liikettä olisi edelleen jätetty entiseen vanhaan tapaan, olisi se ollut osuusliikkeen kuolema. Onni ja sattuuma, että liike sai oikean johtajan, juri silloin kun se oli häviön partaalla. Nyt ovat liikeasiat järjestetty hyvään asemaan. Kun nyt vain liike-elämä vaurastuu, kuten otaksutaan, on osuusliikkeemme kulkeva voitokasta tietään.

Osuusliikkeen jäsenet ja kannattajat, teidän velvollisuutenne on kantaa kortenne yhteiseen keuhkoon. Liikevaihdon kartuttamiseksi täytyy kulutus moninkertaistua. Silloin saadaan hyviä tuloksia, eikä ole monta vuotta kun kaupalliseläällä alalla voimme laskea voitot tuhansissa ja aatteellisesti olemme kulkenet suuren askelen lähemmäs osuustoimintatähtäimeksi.

Saapukaa kokoukseen rakentamaan. — S. S.

Autokuningas

Herman Melville

Valkoinen Valas

Ludvig Norström

Tuomas Lack

K. J. Jääsky

Myrkytetty Virta

New Yorkin Suomalaisen Naisten Osuuskunnan Toimintakirja

Keittokirja

Jeesus Barabbas

Me Sankarit

Taavi Tainio

Puheita ja Kirjoituksia

Pentti Haanpää

Hota-Leenan Poika

Heikki Villilä

Sodan Todelliset Kasvot

August Strindberg

Hemsläiset

Upton Sinclair

Oikeus ja Kohtuus

Maailman toinen puoli

Eino Nyssölä

Esivallan miekkoja

Kokoomateos

Alkutaipaleelta

Nuorten Englantilais-Suomalainen Sanakirja

Humoristisia lauluja

F. E. Sillanpää

Nuorena Nukkunut

F. Tennyson Jesse

HULLU TOM

Salakuljettajat

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

viisihenkinen orkesteri. Soittajia ei tarvitse erikokoista keltaa, sillä se näytetään, että heidän ei tarvitse tyhjiä seiniä soittaa kun viimeisissä tansseissa on ollut yleisöä haalin täydeltä. Siisäänäys on sama 25c. Kahvit osaston naiset tarjoilevat kotitekoisten leivosten kanssa.

Ulkomaalajuhlat

on ensi sunnuntaina, elok. 6 p. Osastomme on järjestänyt kenttäjuhlat ensi sunnuntai- ja Matti Ahon farmille Van Ettenin. Juhlat ovat luonnon kauniilla paikalla puron rannalla ja alkavat heti aamupäivällä. Ajan kuluksi voi käydä uimassa ja rengaspelejä pelata ja sitte henkinen ohjelma alkaa jälkeen päivällisen, joka tulee olemaan arvokasta. A. Huhtan orkesterilta on soittoa, laulua, runoja ja kertomuksia y. m. ohjelmaa tulee runsaasti. Ravintolasta saa syömistä ja juomista koko päivän ja se tulee olemaan monipuolinen, sillä osaston naiset kustantavat osan oimista. Kukin saa tuoda mitä parhaaksi näkee. Kahvia tarjoillaan omatekoisten leivosten kanssa. Jätkämerkkiä ja virvoitusjuomia saatavana koko päivän. Juhlamerkkiä ei myydy. Tulkaa läheltä ja kaukaa nauttimaan kesän viimeisistä kenttäjuhlilla.

Osaston viime kokouksessa

päätettiin ottaa ja maksaa osaston kassasta New Yorkista tulleet liput ja lähettää rahat \$6.26 määräraikkaan, josta osa rahhoista, joita tulee näistä lipuista, menee vaalirahastoon ja osa aluetuomikunnalle. — Vakituinen.

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

Uutisia ja Katsauksia MAINESTA

FITCHBURG JA YMPÄRISTÖ

— Valtuusto pitää ylimääräisen kokouksen tänäiltana keskus-tellakseen liittovaltion ja valtion raha-avun saannista yleisiin töihin.

— Leominsteriläisen Peter R. chen omistama rotuhevonen Calumet, joka voitti Saratogan "händikäppikilpailun" v. 1927, taittoi jalkansa puolen mailin pikaratastuksessa Pearl-kadun kentällä lauantaina iltapäivällä. Rat-sastaja Tom Barry Leominsteris-tä suistui maahan kovalla voi-malla, mutta ei loukkaantunut. Loukkaantunut hevonen ammuttiin.

Fitchburgilainen van-gittu Portsmouthissa

Edwin Boudreau, 19-vuotias fitchburgilainen nuori mies, on joutunut Portsmouthin, N. H., poliisin huostaan syytettynä mur-tovarkaudesta.

Boudreaulta sanotaan tavatun joku määrä m. m. Worcesterista varastettuja arvoesineitä.

Westminsterin palokun-ta kommunisista ahdistelemassa

Kommunistien kokoontunut Westminsterin Town haalin edus-talle eilen ilalla pitämään jonkun laista protestikokousta sen johdosta, että valtuusmiehet eivät oel antaneet lupaa pitää tansseja Holmes Parkissa, oli määrätty

TARVITSETTEKO SILMA-LASIT?

Jos tarvitsette silmälasit, niin kääntyäkää spesialistin puoleen. Hinta on erikoinen halpa tämän lehden lukijoille Dr. Gathercolella, silmälasien sovitajalla, huone 1, 717 Main St., Fitchburg, Mass. Miss Palonen, apulainen. Tunnit: 2—5 iltapäivällä maanantaina, tiistaina ja torstaina, suljettuna keskiviikkona ja perjantaina kesän aikana. Lauantaina avoimna koko päivän. — Ilm.

KIITOS

Saan lausua mitä parhaimmat kiitokset kaikille ystäville, tuttaville ja sukulaisille siitä yllätyksestä, minkä teitte minun syntymäpäiväni johdosta, joka oli minun 70 syntymäpäivä. Kiitän sydämmin ilolla teitä kaikkia, jotka otitte siihen osaa. Kiitokset lahjasta ja kaikista herkuista mitkä laitoitte. Kiitokset erittäin niille jotka siinä suurimman vaivan näitte. Sen ystävytenne muistan kaiken elinaikani.

Ystävyydellä,
Sanna Salminen.
Ashby, Mass., Box 33.

A. D. Wilson Co. Cor. Laurel & Putnam Sts. Fitchburg, Mass

Plummausta — Lämmityslaitoksia — Peltityötä. Oil-O-Matic öljylämmityslaitoksia — Quiet May öljypolttoita.

Puhelin 352

SAWYER FUNERAL HOME 12 Brook Street, Fitchburg, Mass.

Täydellisellä hautausla kaikkein tilanteisiin sopivilla hinnoilla. Persoonallinen huomio jokaisesta yksityislaulusta myöten.

PUHELIN 387

J. G. Annala, LAKIMIES

759 MAIN STREET Room 2-6 FITCHBURG, MASS.
Tel. 3280 — Patentteja haetaan

Samuli Paulaharju:

HÄRMÄN AUKEILTA

408 kookasta sivua, 370 hienoa syväpainokuvaa ja 5 Härmän karttaa.

Hinta kangaskansissa \$3.00

RAIVAAN KIRJAKAUPPA,
FITCHBURG, MASS.

Kilta lähtee vierailemaan

Ensi lauantaina Fitchburgin Naisten Kilta menee suurella joukolla Ashbyn Majalle. Siellä esitetään paljon hyvää ohjelmaa, josta mainittakoon laulua, puhe, Tokoitla, monologi ja hauskat tanssit lopuksi. Hyvä ravintola. Kolme lahjaa jaetaan ovilipulla, jotka maksavat ainoastaan 20c etukäteen, 25c ovell.

Turusen suuri bussi lähtee o-sauksuun edestä 7:15. Edesta-kainen kyyti maksaa vain 25c.

Kaikki jotka haluavat kyydin, ilmoittakaa Mrs. Ryhäselle Trioon tai Mrs. Niinimäelle Mökki ravintolaan.

Ruokatavaraliikkeet yhä neuvottelevat koodista

Worcester-kauntin pohjoisosan ruokatavarakauppiat kokoontuivat Fitchburgin kaupakamarin haalille tänäiltana keskustelemaan heidän alansa koskevan koodin viimeistelystä.

Yleisessä koodissa, jonka on allekirjoittanut elvytyshallinnon johtaja kenraali Johnson, säädetään, että ruokatavarakaupoissa työskentelevien työpäiviä ei saa olla 8 tuntia pitempi paitsi juhlapäivien aattona ja minimipalkka pohjoisvaltioissa tulee olemaan \$14-\$15 viikossa, riippuen kaupungin väkiluvusta. Kuuden kuukauden kuluessa saa teettää 12 tuntia lisää. Kauppoja on pidettävä auki vähintään 52 tuntia vii-

UUTISILMOITUKSIA

FITCHBURG
City Shoe Repairing Co. suomalaisen suutari, Kuusamolla, 831 Main St. Fitchburg Mass. Korjaamme kenkänne ja puhdistamme hattuunne nykyaikaisilla koneilla. Avoimna iltasin klo 8:saan.

Hanna-Sauna, 289 Elm St. — Elo ja Brusila, omistajat.

Sauna, 348 Elm St. — Leino ja Lindén, omistajat.

Hyvä ja halpa tenementti vuokrattavana 230 Kimball St. Kysykää Työläisten Luottoyhdistyksen konttorista.

Tenementti vuokrattavana. Valoisat ilmat huoneet. Lähemmin puodissa, 207 Rollstone St., Fitchburg.

Hyvä tenementti vuokrattavana 187 High Street. Tiedustelkaa kolmannesta kerroksesta.

4 huoneen tenementti vuokrattavana 193 Hazel St. Kysykää: D. Kurki, 245 Rollstone St.

Tenementti vuokrattavana 144 High St. Kysykää Salmiselta.

Raivaajan ja Työläisen Luottoyhdistyksen konttori, sekä Raivaajan kirjakauppa ovat auki lauantaisin kello kolmeen muina päivinä kello viiteen

GARDNER, MASS.
Palo- ja Autovakuutus vastaa-ottaa ja peltiasioita järjestää Gardnerin osaston talolla 21 Ash St., joka torstai-iltana kello 8—9 W. N. Reivo.

NEW IPSWICH, N. H.
Haluaisin myydä kaksi juuri poikivaa jehmiä. — John Stark, Box 60, New Ipswich, N. H.

NEW YORK CITY
70 East 127th St., lähellä Madison ave., 3 ja 4 huoneen apartmentteja, höyrylämmin ja kaikki mukavuudet, vuokrat \$25-\$30 kuussa.

159 East 127th St., lähellä Lexington ave., 4 ja 5 huoneen apartmentteja, höyrylämmin ja kaikki mukavuudet, \$27 ja \$37 kuussa.

Yhden, kahden ja kolmen huoneen uudenlaisia studio apartmentteja vuokrattavana. — 79 E. 125 St.

Lomalassa tanssitaan joka lauantai ja kylätään joka päivä koko kesän ajan. Huoneita aina saatavana sekä hyvä ruoka. Puh.: Bacon 1296—R.

kossa ellei niitä pidetty auki lyhyempään ennen heinäk. 1 p. 1933. Kaupat, joissa on vain yksi henkilö 2500 asukkaan kaup-paloissa, ovat vapaat säännöstelystä elleivät ne kuulu laajemmalle kauppa-alueelle.

Muiden kauppojen työläisten työaika yleensä on rajoitettu 40 tuntiin viikossa. Näihin kuuluvat huonekalu-, rautatavara- ja vaatekaupat.

Lapsityötä kauppa-alalla sallitaan korkeintaan kolme tuntia päivässä klo 7 a. ja klo 7 i. välillä.

William Luoma kuol-lut

William Luoma, 63-vuotias, n:osta 295 South-katu, kuoli Bur-bankin sairaalassa tänä aamuna vähän jälkeen klo 5. Hän oli ollut huonovointinen jo noin puoli-toista vuotta, potien sydämen heikkoutta.

Luoma oli syntynyt Toholam-milla Vaasan läänissä ja oli ollut tässä maassa 47 vuotta, joista 13 vuotta Fitchburgissa. Kaupungin töissä oli hän sekatyöläisenä kymmenekunta vuotta.

Lähinnä suremaan jäi vaimo Maria, pojat Emil ja John ja neljä tytärtä: Mrs. Lempi Hämä-läinen Brooklynnissa, N. Y., Mrs. Hilda Nuri Fitchburgissa, Mrs. Ina Nelson Brooklynnissa, ja Mrs. Lili Laakso Bronxissa, N. Y.

Hautaus tapahtui ensi perjantaina klo 2 jpp. Sawyerin toimistosta, Forest Hillin hautausmaalle.

LÄHETYSSEURAKUNNAN UUTISIA

Seurakunnan ompeluseuran kokous on tänä iltana klo 8 kirkon haalissa. Nuorisoseura antaa arvokasta ohjelmaa samassa tilaisuudessa.

Nuorisoseuran työkokous huopmentaina klo 8 kirkon haalissa. Torstaina klo 7:30 rukous- ja todistuskokous.

Pastori A. A. Harju Ashtabur-lasta tule piakkoin esitelmöimään erikoisaineista. Näistä tilaisuuk-sista ilmoitetaan toiste, kun ne on saatu järjestetyksi.

Lehmätrokin ajaja ha-vaittu syylliseksi

Piirioikeudessa eilen Leo Cor-bett Brattleborosta, Vt., havaittiin syylliseksi huolimattomaan ja vaarallisen ajoon kesäk. 17 p., jolloin hänen ajamansa, lehmä kuljettava troki törmäsi erääseen chicagolaiseen autoon West Fitchburgissa.

Tuomari Gallagher lykkäsi lopullisen päätöksen asiassa ensi lauantaihin, jolloin otetaan esille toinen syytös karjatrokin liikakuoormittamisesta.

Asian käsittely otti kauan aikaa. Corbettin lakimies James H. Walsh väitti, että chicagolais-

ten auto oli ollut vääärällä puolella tiellä yhteentörmäyksen sattu-essa. John Furman, 127 Graham St., Gardner, todisti, että chicagolaisten auto oli aivan seisauksissa kun troki iski siihen. Mrs. Janet Weismiller ja hänen poikaansa Robert sekä neiti Margaret McQuilkin East Chicagosta, Ind., jotka olivat autossa, pahoin loukkaantuvat. Kaksikymmentä päätä karjaa viskautui kadulle, jotkut elivät saden murtumia ja ruhjevammoja.

Maidon hinta kohonnut

Seuraten Bostonin ja muiden maitomarkkinain esimerkkiä. Fitchburgin maitokauppiat tä-nään nostivat maidon hintaa yhdellä sentillä kvarttia kohti.

Yleensä ei kuitenkaan johdu yksinomaan kauppiaiden tahdosta, vaan osaksi nykyään käynnissä olevasta uudestijärjestelystä, joka edellyttää lisääntyviä työvoimakustannuksia sekä lisääntyneistä tuotantokustannuksista ja tarjonnan vähentymisestä. Maitotehmillä annettavan viljan hinta on kohonnut yli 40 prosentilla ja kuluviiden sanotaan myös oleen jonakin tekijänä.

Maidontuottajat ja kauppiat pitävät kokouksia osuuskunnan talolla Fitchburgissa tänä iltana, keskustellen tuotannon ja jaon säännöstelyistä.

Uusia teollisuussääntöjä alettu soveltuttaa käytäntöön

Liittovaltion "elvytyslain" mukaisen säännösten eli koodien soveltaminen on alkanut Fitchburgissa.

Fitchburg Paper Co., Jennison Co. ja Angel Novelty Co. lienevät ensimmäisiä, jotka ovat siihen ryhtyneet. Paperiyhtiön kerrotaan ylentäneen palkkoja, lukuunottamatta toimitusjohtajien palkkoja, 10 prosentilla ja supistaneen työajan 40 tuntiin viikossa, teettään töitä keskimäärin viisi päivää viikossa.

Torstaina klo 7:30 rukous- ja todistuskokous. Angel Novelty Co:n ilmoitetaan ottaneen käytäntöön 40-tuntisen työviikon ja korottaneen palkkoja, ja Jennison yhtiön, joka tekee putkittuksia ja peltitöitä, sanotaan ottaneen sellaisen ohjelman, että töitä tehdään 150 tuntia kuukaudessa.

Palkkoja myös sanotaan ylenneen 10 prosentilla.

Toiset teollisuuslaitokset kuuluvat odottavan asianomaisten koodien yksityiskohtien ratkaisua.

Dr. W. A. Niemi, suomalainen hammaslääkäri

lähtee Chicagoon maailmannäyttelyyn keskiviikkona, elokuun 2 p:nä ja palaa takaisin elokuun 16 p:nä. Chicagossa on myös kansainvälinen hammaslääkärin kokous, yksi suurimpia kokouksia mitkä tässä maassa koskaan on ollut. Sinne tulee professoreja ympäri maailman. Tohtori Nie-

mellä on erinomainen tilaisuus kuulla tuentoja parhaista miehil-tä hammaslääkerialalla ja niin pitää itsensä kehityksen mukana korkealla tasolla. Tohtori Niemi onkin kuulunut hammaslääkäri-yhdistyksen jäsenenä yli 15 vuotta ja aina käynyt säännöllisesti kokouksissa. Dr. Victor E. Harper pitää Dr. Niemen konttorin auki ja ottaa vastaan potilaita samoilla tunteilla kun ennenkin, joten ei tarvitse hammaslääkärä-kärsiä, vaikka Dr. Niemi onkin lomalla.

LUNENBURG, MASS

Kiitämme yleisöä kannatuksesta jonka annoitte viime torstaina kahviantansseissa Lunenburgin maamiessseuran talolla ja samalla anomme teitä taas vieraaksemme ensi torstai-na. Nyt leipoo nisut ja keittää kahvit emännät, Pihlaja, Sulin, Ovaska ja Mäki. Ovaksen on 15 senttiä vaan sillä saa kahvin, nisin ja tanssin sekä tavata ja rupatella tuttaviansa kanssa. Pih-lajan orkesteri soittaa. — Ida.

GARDNER, MASS.

Tehtaiden työaikajärjestely. Peterboro Manufacturing Com-pany, jolla on tehdas West ka-dulla, jossa valmistetaan ihovaat-teita y. m., alkoi eilen käyttää tekstiiliteollisuuden tuotantosaan töjen muakiesiä.

Florence Stove Company, joka tuottaa erilaisia uuneja, saattoi ko pidetään 44-tuntisena siihen työviikon voimaan ja korotti palkkaa 10 prosentilla. Työviik-ko pidetään 44-tuntisena siihen asti kun tuotantosaannit tälle teollisuuslalle määritellään.

Huonekalutehtaat alkavat käy-dä 40 tunnin työviikkoa tänään tehtailijain äsken tekemän päätöksen mukaan.

Tehtailijat, jotka ovat sitoutu-neet noudattamaan teollisuuden elvytyslain (Nira) määräyksiä, saavat postimestarilta erikoisen taulun, jonka voivat asettaa nä-kösälle liikepaikkaansa.

Valtuuston ylimääräisessä kokouksessa

eilen ilalla vedettiin arvalla lautamieskokelaiksi Avelin J. San-terre ja Gustav Lind korkean oikeuden istuntoon Fitchburgissa elokuun 21 päivänä. — Yrjölä.

WEST WAREHAM

W. W. Suomalainen naisyhdistys piti puolivuosis kokouksen Mrs. Jaamar Mäen kodissa heinäk. 11 p. Virkailijoiksi ensi puoli vuo-deksi valittiin seuraavat:

Puheenjohtaja, Mrs. Esther Kor-ponen, varapuh. Mrs. Selma E-rickson, pöytäkirjuri Mrs. Tyne Ahola, varakirj. Mrs. Celia Kaa-sinen, jäsenkirjuri Mrs. Ida E-rickson, varajäsenkirjuri Mrs. Anna Erickson, rahastonhoitaja

Mrs. Fanny Laïne, kukkakomite-aan kahdeksi kuukaudeksi Mrs. Esther Koponen ja Mrs. Hilda Checkman.

Luettiin viime puolivuoden ti-liraportti: Entisessä kassassa \$23.16, tulot \$92.38, yhteensä \$115.59; menot \$96.90; jäännös \$18.64.

Uutena jäsenenä yhtyi Mrs. Ahlberg. Seuraava kokous on Mr. ja Mrs. Rönin kodissa elok. 8 p. klo 7:30 illalla. Kaikki ter-vetulleita. Yhdistyksen puolesta — Mrs. Robert Hill.

W. BARNSTABLE

Meillä täällä Cape Codella oli vierailemassa Fitchburgin Saiman sekakuoro heinäk. 22 ja 23 p. Kuoro antoi meille kon-sertti- ja näytös-illan W. Barn-stablen Otis haalilla. Sitten sunnuntaina kenttäjuhlassa lau-loivat useampia lauluja. Haluan lausua "keipiläisten" puolesta, mitä suurimmat kiitokset käyn-nistä ja hyvästä ohjelmasta.

Mutta nyt minun täytyy taas ilmoittaa

uusista vieraista. Meille taas tu-

lee vieraita Fitchburgista. Meil-le tulee Pihlajan kuuluisa orkes-teri soittamaan tanssit ensi lau-antaina elok. 5 p. Nyt siis taas on tanssihaluisilla tilaisuus tans-sia. Kun muistelemme viime-vuotista tanssi-iltaa kun Pihla-jan orkesteri oli soittamassa, niin jokainen kehui sitä kovasti. Varmaan taas tänä vuotenakin haali täyttyy tanssivasta ylei-söstä. Muistakaa, ne suur-tans-sit ovat ensi lauantaina elok. 5 p. Siellä sitte tavataan. — J. P.

Missä ikinä maailman kolkas-sa asuu suomen kansaa, sinne menee myös Raivaaja.

SUOMEEN

Säännölliset kulkuvuorot
Mukava matkustus.
Halvat hinnat
Lähempiä tietoja antaa paikallis-asiamies tai
SCANDINAVIAN
AMERICAN LINE
245 Washington St., Boston

Helsingin Työväen Säästöpankki

Postiosoite: Suomi, Helsinki. Perust. 1909 Sähkiosoite: Työpankki
Omat varat 11½ milj. mk. Hoitovarot yli 180 milj. mk.

Korkoa säästötillillä 4 3/4 %

Milloin Teiltä liikenee rahaa lähettää Suomeen korkoa kasva-maan, uskokaa ne meidän huostaamme. Säästöpankkimme on maan suurimpia, kaikki sen haltuun jätetyt varat sijoitetaan varmasti ja varovaisesti yhteiskunnallisesti hyödyllisiin tarkoituksiin.

Talletuksia voi parhaiten lähettää postitse pankkiosastoon, joka on asetettu nimellemme. Lakimiehemme ja konttorimme suorittavat myös kaikkia toimeksiantoja.

Säästöpankin vuosikertomus lähetetään pyynnöstä jokaiselle si-tä haluavalle.

Tapa edistyä

Säästäkää määrätty summa teidän nykyisestä palkas-ta ja tehkää se säännöllisesti.

Tämä kartuttaa valmista rahaa aikaa varten kun sitä tarvitsette paljon tärkeämmästä kuin nyt.

VARAT
Yli \$18,000,000
ARTHUR H. BROWN
Rahastonhoitaja
YLIJÄÄMÄ
Yli \$1,000,000
JOSEPH H. KIBLING
Apulaisrahastonhoitaja
Pääkonttori, 745 Main Street
Haarasaasto, 119 Fairmount St.
Fitchburg, Mass.

Voimakkuus—

Kestävyys—

Luotettavuus—

näitä vaaditte pankilta johon talletatte rahanne, ja kaikki nämä voimme me tarjota teille.

WORCESTER NORTH SAVINGS INSTITUTION

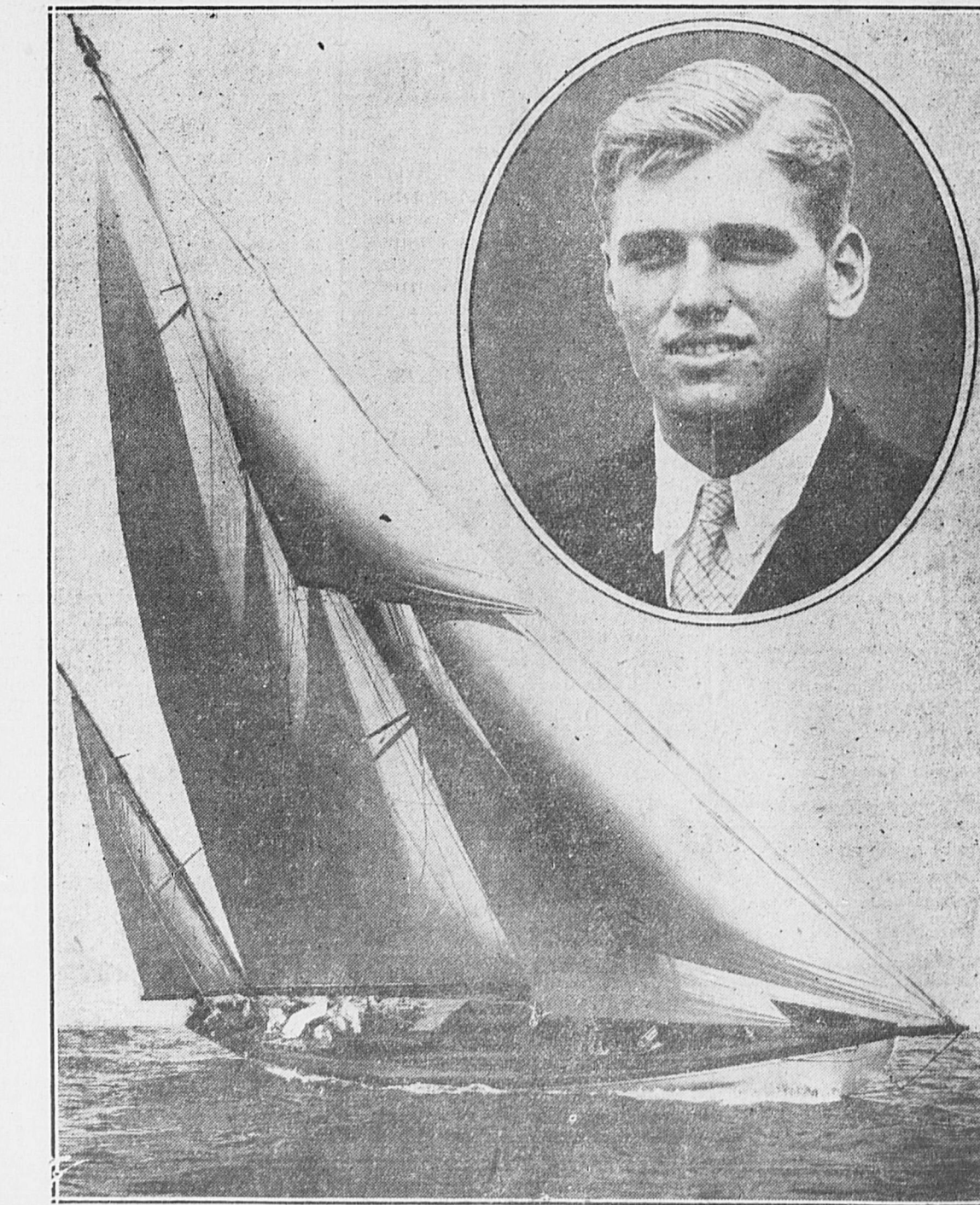
288—294 MAIN STREET, FITCHBURG, MASS.
Asematorilla

RAHAT

Rahat, mitkä ovat joutilaana määräämättömän ajan, mitkä o-vat varat määrättyyn tarkoi-tukseen tai mitkä hyvänsä eri-koisrahat tarvitsevat talletuspai-kan, missä yhdisty varmuus, mukavuus ja voitto. Meidän no-peasti kasvava talletusosasto vastaa kaikki vaatimuksenne.

THE SAFETY FUND
OF FITCHBURG

VALTAMERIKILPAILUN VOITTAJA. Dorade, joka voitti 720:n mailin valta-merikilpailun Fastnetin ympäri, Ir-lannin rannikolla. Yllä: Roderick Stevens, nuorempi, Doraden "kippari."